

LASTEN NIMEÄMINEN
HELSINGIN MUNKKINIEMESSÄ JA VUOSAARESSA
2000-LUVULLA

Pro gradu -tutkielma
Tuula Hannola
Helsingin yliopisto
suomen kieli
syyskuu 2016

Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion – Faculty Humanistinen tiedekunta		Laitos – Institution – Department Suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos	
Tekijä – Författare – Author Hannola, Tuula Marjaana			
Työn nimi – Arbetets titel – Title Lasten nimeäminen Helsingin Munkkiniemessä ja Vuosaarella 2000-luvulla			
Oppiaine – Läroämne – Subject Suomen kieli			
Työn laji – Arbetets art – Level Pro gradu -tutkielma	Aika – Datum – Month and year Syyskuu 2016	Sivumäärä – Sidoantal – Number of pages 63	
Tiivistelmä – Referat – Abstract <p>Tutkielmassa tarkastellaan Helsingin Munkkiniemessä ja Vuosaarella 2000-luvulla annettuja lasten ensinimiä. Tavoitteena on selvittää, eroavatko Munkkiniemessä ja Vuosaarella annetut lasten ensinimet toisistaan ja millaisia eroja nimien välillä on. Tutkielmassa selvitetään myös, mitkä nimet ovat alueilla suosittuja ja annetaanko jommallakummalla enemmän harvinaisia nimiä tai vieraskielisiä piirteitä sisältäviä nimiä.</p> <p>Tutkielman aineistona ovat vuosina 2000–2014 Munkkiniemen ja Vuosaaren suomenkielisissä evankelisluterilaisissa seurakunnissa annetut lasten ensinimet, pois lukien erittäin harvinaiset nimet, eli nimet, joita on Suomessa alle viidellä henkilöllä. Aineistoa analysoidaan sekä kvalitatiivisesti että kvantitatiivisesti. Tutkimuksen teoreettisena taustana käytetään sosio-onomastiikkaa.</p> <p>Vuosaarella ja Munkkiniemessä annetaan jossain määrin erilaisia ensinimiä, mutta erot eivät ole merkittäviä. Suurin ero on nähtävissä siinä, missä määrin alueilla suositaan harvinaisia nimiä. Harvinaisia nimiä on Vuosaaren aineistossa moninkertaisesti Munkkiniemeen verrattuna.</p> <p>Lapselle annetaan vieraskielinen ensinimi Munkkiniemessä ja Vuosaarella lähes yhtä usein. Selkeämpiä eroja kahden alueen välillä on siinä, millä tapaa nimet edustavat vieraskielisyyden eri muotoja. Munkkiniemessä suositaan Vuosaarta useammin nimien vieraskielistä lyhytvokaalista kirjoitustapaa. Vuosaarella nimien vieraskielisyys puolestaan ilmenee Munkkiniemeä useammin vieraskielisten foneemien käyttönä.</p> <p>Munkkiniemen 2000-luvun suosikkinimet ovat hyvin perinteisiä ja kansainvälisiä, kun Vuosaarella näytetään suosittavan hieman modernimpia nimivalintoja. Eroja kahden alueen välillä saattaa selittää alueiden väestön erilainen sosioekonominen rakenne, mutta myös muilla tekijöillä, kuten esimerkiksi alueiden erilaisella kieliympäristöllä, voi olla merkitystä.</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords nimistöntutkimus, sosio-onomastiikka, ensinimet, etunimet, Munkkiniemi, Vuosaari			
Säilytyspaikka – Förvaringställe – Where deposited Keskustakampanuksen kirjasto			
Muita tietoja – Övriga uppgifter – Additional information			

Sisällys

1 Johdanto	1
1.1 Tutkimuskysymykset, aineisto ja tutkimusmenetelmät.....	2
1.2 Aiempi tutkimus	3
1.3 Tutkimuksen kulku	5
2 Munkkiniemen ja Vuosaaren väestö, alueet ja lähihistoriaa.....	5
2.1 Munkkiniemi.....	6
2.2 Vuosaari.....	7
2.3 Alueiden väestö	9
3 Nimistä ja nimeämisestä	12
3.1 Henkilönnimistä.....	12
3.2 Etunimilaki	13
3.3 Etunimen valintaperusteet	14
3.3.1 Henkilöesikuvat.....	14
3.3.2 Nimeen sisältyvän ilmauksen merkitys.....	16
3.3.3 Syntymä- tai kastepäivä	16
3.3.4 Nimen käytännöllisyys	17
3.3.5 Mieltymys nimeen.....	17
3.4 Nimimuoti.....	18
3.5 Nimenanto sosiaalisena tekona.....	19
4 Suosituimmat ja harvinaiset nimet.....	21
4.1 Munkkiniemen ja Vuosaaren suosituimmat lasten ensinimet	22
4.2 Helsingin suosituimmat lasten ensinimet	30
4.3 Suomen suosituimmat lasten ensinimet.....	33
4.4 Harvinaiset nimet.....	36

5 Nimien vieraskieliset piirteet	38
5.1 Lyhyenä merkitty pitkä vokaali	41
5.2 Konsonanttiloppuisuus	43
5.3 <i>Wille</i> -tyyppi	45
5.4 <i>Y</i> -loppuiset nimet	46
5.5 Muut vieraskielisiä foneemeja sisältävät nimet.....	47
5.6 Sitaattilainat	50
6 Päättäntö	54
Lähteet.....	59

1 Johdanto

Etunimet eivät koskaan ole vain nimiä, vaan niihin kytkeytyy aina joukko kulttuurisia ja sosiaalisia merkityksiä. Usein vanhemmat toivovat nimen mukana antavansa lapselleen hyvän elämän edellytykset ja toivottuja ominaisuuksia. Nimellä rakennetaan paitsi lapsen identiteettiä, myös vanhempien omaa sosiaalista identiteettiä nimenantajina. Nimien avulla pyritään samaistumaan toivottaviin ja mieluisiin sosiaalisiin ryhmiin ja erottautumaan toisista ryhmistä, joihin ei haluta kuulua. Tutkimusten (mm. Aldrin 2011, Lieberman & Bell 1992) perusteella tiedetään jo, että erilaisissa sosiaalisissa ryhmissä annetaan erilaisia nimiä. Lähdin tämän tiedon pohjalta selvittämään, miten nimenannon alueellinen ja sosiaalinen vaihtelu näkyvät 2000-luvun Helsingissä. Tutkin pro gradu -työssäni vuosina 2000–2014 Helsingin Vuosaaressa ja Munkkiniemessä annettuja lasten ensinimiä. Vertailen näillä kahdella alueella annettuja lasten ensinimiä toisiinsa ja tutkin, millä tavoin ja missä määrin alueilla annetut ensinimet eroavat toisistaan.

Helsingin Sanomat käsitteli maaliskuussa 2015 julkaistussa artikkelissaan *Helsinkiläiset antavat lapsilleen eri nimiä kuin muut suomalaiset* lasten nimenannon alueellisia eroja. Katriina Pajarin kirjoittamassa artikkelissa kerrotaan, kuinka alueellisia eroja löytyy paitsi valtakunnallisesti, niin myös vain Helsingin eri alueiden kesken. Vertaan tässä työssäni Munkkiniemen ja Vuosaaren suosikkinimiä artikkelin yhteydessä esitettyihin Helsingin ja Suomen suosituimpiin lasten ensinimiin. Tarkastelen myös nimien kieltä ja vertailen Munkkiniemessä ja Vuosaaressa annettujen nimien eroja niiden sisältämien vieraskielisten piirteiden suhteen.

Maallikoiden keskuudessa elävät uskomukset nimistä ja niiden sosiaalisista merkityksistä ovat mielestäni kiinnostavia ja motivoivat tutkimaan aihetta tarkemmin. Internetin keskustelupalstoilla elää omaa elämäänsä käsite *lähiönimi*, jonka käyttäjät uskovat vahvasti siihen, että alemmissa sosiaaliluokissa ja tietynlaisilla alueilla annettaisiin tietynlaisia nimiä. Kannattaa toki muistaa, että osa keskusteluista saattaa olla vain provokaatiota ja ylipäänsä kyse on vain yksittäisten ihmisten mielipiteistä. Lähiönimiä voivat olla keskustelijoiden mukaan esimerkiksi *c*-kirjaimen sisältävät nimet *Jucca*, *Janica* ja *Nico*, muut äänneasultaan vierasperäiset nimet kuten *Jennifer*, *Rony* ja *Brooke*, sekä uniikit, erikoiset ja hyvin harvinaiset ni-

met yhdistettynä tavalliseen suomalaiseen sukunimeen. Toisaalta joidenkin keskustelijoiden mielestä myös hyvin tavalliset ja suositut nimet, kuten *Veeti* tai *Pinja*, ovat lähiönimiä.

Kuten edellä käy ilmi, lähiönimi on hyvin epämääräinen käsite, eikä se myöskään ole millään tapaa tieteellinen termi. Tavallaan käsitteellä viitataan siihen tieteellisestikin havaittuun seikkaan, että erilaisissa sosiaalisissa ryhmissä annettaisiin erilaisia nimiä, mutta käytännössä käsitteen käyttäjät listaavat lähiönimiksi hyvin suuren joukon sekalaisia nimiä, joille ei juuri löydy mitään yhteistä piirrettä. Tässä työssäni en lähde ruotimaan käsitettä tämän enempää, mutta tulevaisuudessa voisi olla mielenkiintoista tutkia myös, millaisia nimiä keskustelupalstojen käyttäjät nimeävät lähiönimiksi ja millä perustein.

1.1 Tutkimuskysymykset, aineisto ja tutkimusmenetelmät

Tutkimuskysymyksiäni ovat, eroavatko Munkkiniemen ja Vuosaaren alueella annetut ensinimet toisistaan, millaisia eroja nimien välillä on ja voidaanko eroja mahdollisesti selittää alueiden erilaisella sosioekonomisella väestörakenteella. Tutkin, mitkä nimet ovat alueilla suosittuja ja annetaanko jommallakummalla alueella enemmän harvinaisia nimiä. Selvitän myös, suositaanko jommallakummalla alueella enemmän vieraskielisiä piirteitä sisältäviä nimiä, kuten esimerkiksi konsonanttiloppuisia tai lyhytvokaalisia nimiä.

Aineistonani ovat Vuosaaren ja Munkkiniemen evankelisluterilaisissa seurakunnissa vuosina 2000–2014 kastettujen lasten ensinimet. Olen saanut aineiston MS Excel -tiedostoina Helsingin evankelisluterilaisten seurakuntien keskusrekisteristä, missä henkilötietolain suojan vuoksi aineistosta on jätetty pois erittäin harvinaiset nimet, eli nimet, joita on Suomessa alle viidellä henkilöllä.

Pois jätettyjen nimien määrästä minulla ei ole tarkempaa tietoa, mutta nimet ovat enimmäkseen harvinaisia yhdysnimiä ja maahanmuuttajaperheiden evankelisluterilaiseen kirkkoon kastamien lasten nimiä. Kaikkiaan nimiä on Munkkiniemen aineistossa 1043 ja Vuosaaren aineistossa 3546. Nimien määrä vaihtelee vuosittain melko paljon. Esimerkiksi Vuosaaressa on kastettu vuonna 2014 vain 157 lasta, kun huippuvuonna 2002 kastettuja on 294.

Tutkimuksessa tulee ottaa huomioon, että se koskee vain suomenkieliseen evankelisluterilaiseen kirkkoon kastettujen lasten nimiä. Vuosaaren evankelisluterilaiseen seurakuntaan kuului vuoden 2014 lopussa 53,7 prosenttia ja Munkkiniemen 68,9 prosenttia alueen väestöstä. Helsinkiläisistä keskimäärin 57,6 prosenttia kuului suomenkieliseen evankelisluterilaiseen seurakuntaan vuoden 2013 lopussa. (Seurakuntien jäsentiedot 2014). Tutkimuksen ulkopuolelle jäänevät melkein kaikki maahanmuuttajaväestön ja ruotsinkielisen väestön antamat nimet. Voidaan myös pohtia, edustaako evankelisluterilaiseen kirkkoon kuulumaton väestö suhteessa samoja sosiaaliluokkia kuin kirkkoon kuuluva väestö. Tuloksia tarkastellessa täytyy myös harkita, missä määrin mahdolliset erot nimenannossa voidaan selittää juuri sosioekonomisilla taustamuuttujilla ja mitkä muut seikat voisivat selittää nimenannon alueellisia eroja. Muita nimenantoon vaikuttavia seikkoja voi olla esimerkiksi alueilla vallitseva kieliympäristö.

Munkkiniemi ja Vuosaari valikoituivat tutkimusalueiksi niiden erilaisen sosioekonomisen väestörakenteen vuoksi. Toinen syy valintaan oli, että näillä kahdella alueella seurakunta ja peruspiiri, josta väestön sosioekonomista asemaa käsitteleviä tilastoja tehdään, ovat sama maantieteellinen alue, joten seurakuntien alueella asuvan väestön ja alueella annettujen nimien vertaaminen on mahdollista.

Tutkimukseni edustaa sosiolingvististä nimistöntutkimusta eli sosio-onomas tiikkaa, jossa tutkitaan nimien käyttöä, niiden sosiaalista ja tilanteista variaatiota sekä nimien yhteiskunnallisia merkityksiä (Ainiala ym. 2008: 75). Yhdistän tutkimuksessani kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä. Analysoin nimien määrää ja suosionvaihtelua kvantitatiivisesti, mutta nimien vieraskielisiä piirteitä tarkastelen puolestaan kvalitatiivisesti.

1.2 Aiempi tutkimus

Suomessa on tutkittu runsaasti etunimistön nimeämisperusteita ja nimien suosionvaihtelua (mm. Kiviniemi 2006). Sen sijaan vanhempien sosiaalisen taustan vaikutusta lasten nimeämiseen ei juuri ole tutkittu, lukuun ottamatta Anna Masantin (2010) pro gradu -työtä, jossa sivutaan aihetta. Johanna Virkkula (2014) on tutkinut väitöskirjassaan nimenvaihtelua Kroatian pääkaupungissa Zagrebissa ja Bulgarian pääkaupunki Sofiassa. Virkkulan havaintojen mukaan sosiaalinen vaisto ohjaa samaan yhteisöön kuuluvia vanhempia tuottamaan yhtenäisiä selitysmalleja valituille

nimille. Ruotsissa Emilia Aldrin on tutkinut lasten nimeämistä sosiaalisena tekona nimenantajien näkökulmasta. Esittelen Aldrinin väitöskirjatutkimusta tarkemmin luvussa 3.5.

Ruotsissa on tehty myös toinen tutkimus nimien sosiaalisista merkityksistä, Segerborgin & Söderströmin (2010) *The Y-name Syndrome: Prisons and Prejudice*. Tutkimus lähtee liikkeelle Ruotsissa laajalle levinneestä käsityksestä, että y-loppuisen nimen saaneet pojat ja miehet olisivat muita todennäköisemmin rikollisia ja y-loppuisia nimiä annettaisiin vain alemmissa sosiaaliluokissa. Näiden uskomusten todenperäisyyden selvittelyn lisäksi Segerborg ja Söderström tutkivat myös, suhtaudutaanko y-loppuisen nimen kantajiin negatiivisemmin kuin muihin ihmisiin. Tekijät löytävät melko suppeassa tutkimuksessaan yhteyden y-loppuisten nimien ja rikollisen taustan sekä alemman sosioekonomisen aseman välille, mutta toteavat lisätutkimuksen olevan vielä tarpeen muiden mahdollisten selitysten poissulke-miseksi.

Yhdysvaltalaisista sosiologista tutkimusta aiheesta edustaa Liebermanin ja Bellin (1992) artikkeli *Children's First Names: An Empirical Study of Social Taste*. Tutkimuksessa verrataan New Yorkissa vuosina 1973–1985 syntyneiden poikien ja tyttöjen etunimien valintaa erilaisissa sosiaalisissa ryhmissä. Taustamuuttujia ovat esimerkiksi nimenantajien sukupuoli, yhteiskuntaluokka, rotu ja etninen tausta. Liebermanin ja Bellin havaintojen mukaan tyttöjen nimissä suosion vaihtelu oli nopeampaa kuin poikien nimissä, sillä tyttöjen nimissä haluttiin seurata enemmän muotia ja etsiä vaikutteita populaarikulttuurista. Korkeasti koulutetut äidit antoivat ty- töille vähemmän perinteisiä nimiä kuin pojille. Vähemmän koulutetut äidit sen si- jaan suosivat poikien niminä voimaa ja älyä kuvaavia nimiä.

Etunimien herättämistä mielikuvista on Suomessa tehty useita tutkimuksia. Saara Pirkolan (2012) mukaan etunimien herättämiin mielikuviin vaikuttavat ennen kaikkea kielenulkoiset asiat, kuten nimen suosio ja muut nimenkantajat. Mielikuvaa nimien ylä- tai alaluokkaisuudesta Pirkola ei kuitenkaan työssään ole käsitellyt. Myös Jaana Heinonen (2008) on tutkinut gradussaan henkilönnimien herättämiä mielikuvia. Hänen tutkimuksessaan vastaajat saivat kuvailla etu- ja sukunimen pe- rusteella muun muassa nimenkantajan ammattia tai muuta sosiaalista asemaa. Tut- kimuksesta ei kuitenkaan nouse esiin nimiä, jotka olisivat vastaajien mielestä ni- menomaan ylempien tai alemmien sosiaaliluokkien nimiä. Heli Roosin (2009) tut-

kimuksen mukaan kaikkein miellyttävimmiksi koettiin kyselyhetkellä suositut etunimet ja epämiellyttäväiksi puolestaan hyvin erikoiset ja harvinaiset nimet. Leila Mattfolk (2015) on tutkinut ruotsinsuomalaisten etunimien herättämiä mielikuvia. Tutkimuksessa koehenkilöt saivat kertoa, millaisia mielikuvia heissä herättivät jotkin ruotsinsuomalaisilla käytössä olevat nimet, kuten *Karl*, *Yasmine*, *Emma* tai *Daniel*. Esimerkiksi Karlia pidettiin vanhana, kun taas Yasminesta heräsi mielikuva nuoresta ihmisestä. Heddan arvioitiin nimensä perusteella asuvan maalla, kun taas Carlilla arveltiin olevan korkea koulutus.

Silja Könönen (2001) on tutkinut vuosina 1994–1998 Töölön seurakunnassa kastettujen lasten nimien vieraskielisyyttä. Olen käyttänyt hyväkseni Könösen mallia luokitellessani etunimiä niiden vieraskielisyyden mukaan. Vaikka luokittelu on jo yli 10 vuotta vanha, näyttää se aineistoni valossa edelleen aivan pätevältä.

1.3 Tutkimuksen kulku

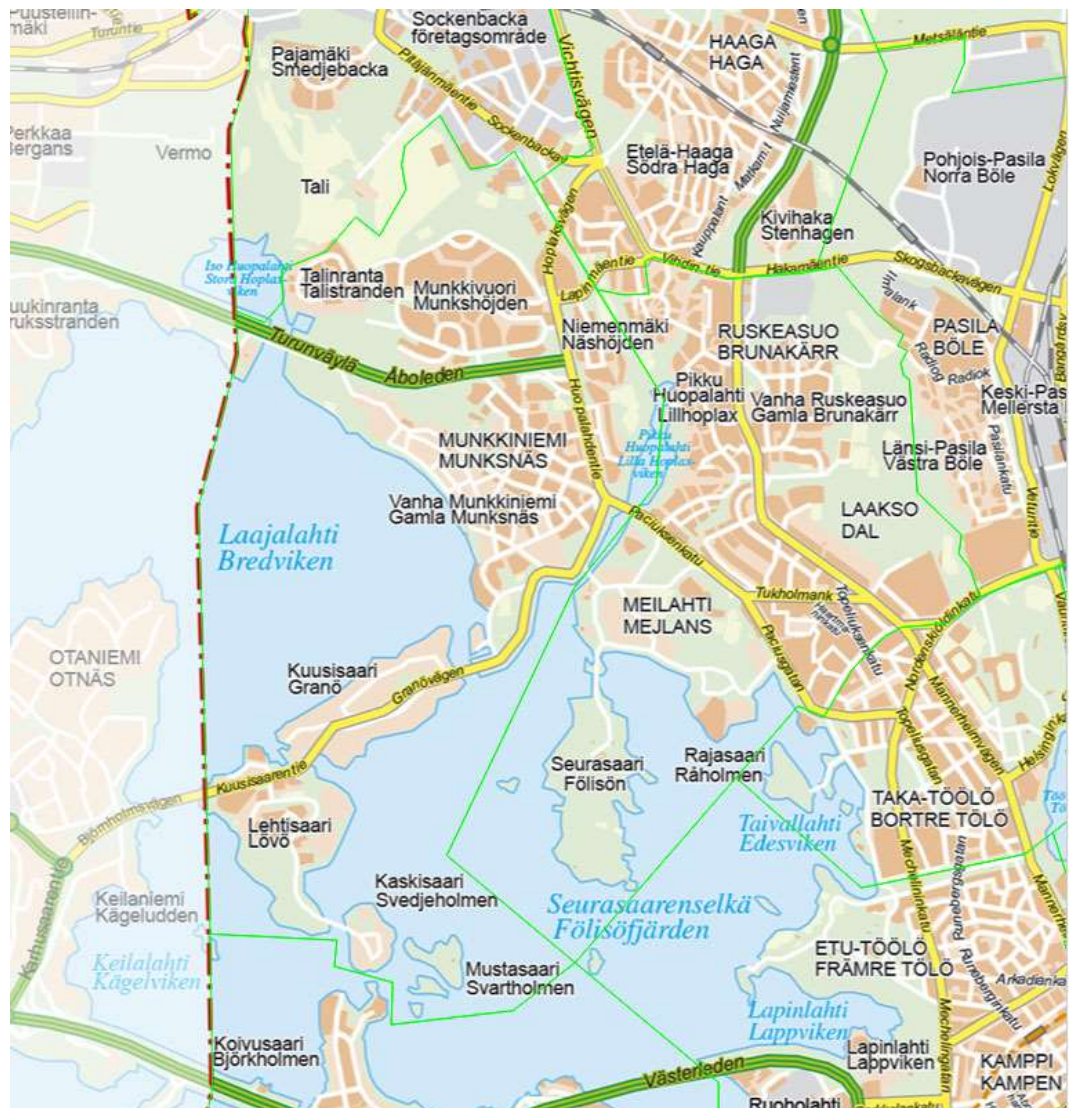
Luvussa 2 esittelen Munkkiniemen ja Vuosaaren alueita ja lähihistoriaa sekä kerron tämän työn kannalta oleellisimpia asioita alueiden väestörakenteesta. Luvussa 3 keskityn henkilönimiin ja esittelen yleisimpiä lasten nimeämiseen vaikuttavia seikkoja. Luvussa 4 analysoin Munkkiniemen ja Vuosaaren suosituimpia nimiä sekä peilaan niitä Helsingin ja Suomen laajuisiin tilastoihin. Viides luku on toinen analyysiluku, jossa tarkastelen aineistoni nimiä niiden kielen kannalta ja luokittelen ja vertailen niitä vieraskielisten piirteiden mukaan. Kuudennessa päätäntöluvussa pohdin analyysini tuloksia ja esittelen jatkotutkimusehdotuksia.

2 Munkkiniemen ja Vuosaaren väestö, alueet ja lähihistoriaa

Tässä luvussa kerron tutkimuskohteitteni Munkkiniemen ja Vuosaaren alueista sekä hieman niiden lähihistoriaa. Esittelen myös alueiden väestön ja sen sosioekonominen rakenteen pääpiirteittäin.

2.1 Munkkiniemi

Munkkiniemi on kantakaupungin länsipuolella Pikku-Huopalahden ja Laajalahden välissä sijaitseva asuinalueeksi rakennettu niemi, jonka peruspiiriin kuuluvat alueet ovat Vanha Munkkiniemi, Munkkivuori, Lehtisaari, Kaskisaari, Kuusisaari, Niemennmäki ja Talinranta. Munkkiniemen seurakuntaan kuuluvat samat alueet. Munkkiniemessä asui vuoden 2015 alussa 17 624 asukasta. (Helsingin seudun aluesarjat; Munkkiniemen seurakunta; Wikipedia Munkkiniemi.)

Kuva 1. Munkkiniemi. (lähde: kartta.hel.fi)

Munkkiniemen historia ulottuu 1600-luvulle, jolloin Munkkiniemen kylän tiiloista muodostettiin Munkkiniemen kartano. Munkkiniemi liitettiin osaksi Helsinkiä kuitenkin vasta vuoden 1946 suuressa alueliitoksessa. (Helsinki alueittain 2014.) Munkkiniemen pohjoisosassa sijaitseva Munkkivuori on väljästi rakennettua ja luonnonläheistä 1950-luvulla rakennettua aluetta, jossa sijaitsee myös yksi Suomen vanhimmista ostoskeskuksista. Tämän kaakkoispuolelle jäävä Niemenmäki on 1960-luvulla rakennettua kerrostaloaluetta ja länsipuolella oleva Talinranta puolestaan on Ison Huopalahden rannan 1990-luvulla rakennettu merellinen asuinalue. Kuusisaari ja Lehtisaari ovat alueen eteläosien saaria, joiden kautta kulkee 1800-luvulla rakennettu tie Espooseen. Lehtisaarella on 1960-luvulla rakennettua kerros- ja rivitaloasutusta. (Helsinki alueittain 2014.) Kuusisaari puolestaan on hyvin varakasta aluetta, jossa on omakoti- ja rivitaloasutuksen lisäksi joitakin lähetystöjä ja taidemuseoita (Wikipedia Kuusisaari). Munkkiniemen eteläkärki on suurimmaksi osaksi puistoa, ja siellä sijaitsee myös perinteikäs hotelli-ravintola Kalastajatorppa. Munkkiniemen luoteiskulmassa sijaitsee Munkinpuisto avoimine niittyineen ja lampineen. (Wikipedia Munkkiniemi.)

2.2 Vuosaari

Vuosaari on pinta-alaltaan Helsingin suurin kaupunginosa, joka sijaitsee Itä-Helsingissä meren rannalla. Vuosaaren peruspiiriin kuuluvat alueet ovat Keski-Vuosaari, Kallahti, Meri-Rastila, Rastila, Aurinkolahti, Uutela, Niinisaari, Nordsjön kartano ja Mustavuori. Vuosaaren seurakuntaan kuuluvat samat alueet. Vuosaarella oli 37 111 asukasta vuoden 2015 alussa. (Helsingin seudun aluesarjat; Vuosaaren seurakunta; Wikipedia Vuosaari.)

Etelä-Vuosaari muodostui 1880-luvulla huvila-alueeksi, jonne kuljettiin kaupungista meriteitse. Vuosaari säilyi maatalousalueena aina 1930-luvulle asti, jolloin Oy Saseka Ab osti Vuosaaren kartanoiden maat tiilitehtaan perustamista varten. 1960-luvulla Asuntosäästäjät ry rakennutti Sasekan maille ensimmäisen kerrostaloasuinalueen ja Vuosaaren nykyinen asutus alkoi pikkuhiljaa kehittyä. Vuonna 1966 Vuosaari liitettiin osaksi Helsingin kaupunkia, ja samoihin aikoihin kaupunginosaan alkoi nousta kerros- ja rivitaloja. Vuosaari on 1990-luvulta asti ollut Helsingin merkittävimpiä asuntotuotantoalueita. Vanhimpia asuinalueita ovat Keski-Vuosaaren lisäksi Meri-Rastila ja Kallahti, jotka kasvoivat vuokratalovaltaisiksi

kerrostaloalueiksi. Vuosaaren alueella sijaitsee myös useita pienehköjä kerros- ja pientaloalueita. Metro alkoi liikennöidä Vuosaareen vuonna 1998 ja on ollut merkittävässä roolissa alueen kehittymisen kannalta. Uusi Vuosaaren keskusta on alkanut muovautua metroaseman ympärille. Itä-Helsingin Rivieraksikin kutsuttu Aurinkolahti ja uusi liikekeskusta ovat kohonneet Vuosaareen 2000-luvun aikana. Nyky päivän Vuosaari onkin sekoitus vauraita alueita rantabulevardeineen ja vähävaraisempia alueita, joissa on enimmäkseen kaupungin vuokra-asuntoja. (Helsinki alueittain 2014; Vuolteenaho, Ainiala & Wihuri 2007: 13.)

Kuva 2. Vuosaari. (lähde: kartta.hel.fi)

Vuosaaren alueella on lukuisia Helsingin kaupungin ulkoilu- ja luontoalueita, muun muassa aiemmin mainitut Uutela ja Mustavuori. Lisäksi alueella sijaitsee useita pienvenesatamia ja uimarantoja. Vuonna 2008 Vuosaareen avattiin Helsingin

tavarasatama, jonka Satamakeskus ja Meriportin yritysalue ovat merkittäviä paikallisia työllistäjiä. Satama-alueen vieressä sijaitsee myös Vuosaaren maakaasuvoimalaitos. (Helsinki alueittain 2014.)

2.3 Alueiden väestö

Pyrin tässä luvussa kuvaamaan, millaisia asukkaita tutkimusalueillani elää. Sosio-ekonomisesta asemasta puhuttaessa tarkoitetaan henkilön asemaa yhteiskunnan rakenteellis-toiminnallisissa järjestelmissä. Tilastotieteessä sosioekonomisen aseman muodostaminen perustuu tietoihin henkilön pääasiallisesta toiminnasta, ammatista, ammattiasemasta sekä toimialasta. (Tilastokeskus.) Aivan näin tarkkoja tietoja minulla ei tätä tutkimusta tehdessäni ole käytettävissäni, vaan kuvaan alueiden asukkaiden keskimääräistä tulo- ja koulutustasoa, työttömyysastetta, toimeentulonsaajien osuutta sekä sitä, millä toimialueilla alueiden asukkaat työskentelevät.

Taulukko 1. Keskimääräinen tulotaso, työttömyysaste ja toimeentulotuen saajat.

	Munkkiniemi	Vuosaari	Helsinki
asuntokuntien yhteenlasketut keskimääräiset tulot/vuosi	68 111	46 220	39 100
15 vuotta täyttäneiden asukkaiden keskimääräiset tulot/vuosi	43 654	28 001	28 886
työttömyysaste	7,5 %	15,3 %	11,7 %
toimeentulon saajat	4,8 %	17,4 %	11,3 %

Munkkiniemen peruspiirissä 15 vuotta täyttäneiden asukkaiden keskimääräiset tulot valtionverotuksessa vuonna 2013 olivat 43 654 euroa vuodessa. Asuntokuntien yhteenlasketut keskimääräiset tulot olivat 68 611 euroa vuodessa. (Helsingin seudun aluesarjat.) Korkea-asteen koulutus Munkkiniemessä oli 54,3 prosentilla väestöstä vuoden 2013 lopussa. Keskiasteen koulutus oli 27,1 prosentilla ja vain perusasteen käyneitä oli 18,6 prosenttia Munkkiniemen 15 vuotta täyttäneistä asukkaista. Alueen työttömyysaste oli vuonna 2014 vain 7,5 prosenttia, mikä on huomattavasti vähemmän kuin koko maassa tai Helsingissä keskimäärin. Helsingin

työttömyysaste vuonna 2014 oli 10 prosenttia. Toimeentulotukea Munkkiniemen asukkaista sai 4,8 prosenttia vuonna 2014. (Helsinki alueittain 2015.)

Vuosaaren peruspiirissä 15 vuotta täyttäneiden asukkaiden keskimääräiset tulot olivat vuonna 2013 huomattavasti pienemmät kuin Munkkiniemessä, 28 001 euroa vuodessa. Asuntokuntien yhteenlasketut tulot olivat nekin paljon pienemmät, keskimäärin 46 220 euroa vuodessa. (Helsingin seudun aluesarjat.) Korkea-asteen koulutus Vuosaaren asukkaista oli 33,5 prosentilla vuoden 2013 lopussa. Keskiasteen käyneitä Vuosaaren asukkaista oli 34,8 prosenttia ja vain perusasteen käyneitä oli 33,5 prosenttia asukkaista. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneita on siis Vuosaassa huomattavasti vähemmän kuin Munkkiniemessä. Keskiasteen koulutus on sen sijaan hieman useammalla, ja vain perusasteen käyneitä on Vuosaassa huomattavasti enemmän kuin Munkkiniemessä. Vuonna 2014 työttömyysaste Vuosaassa oli 15,3 prosenttia, eli jonkin verran suurempi kuin koko Helsingissä keskimäärin ja yli kaksinkertainen Munkkiniemeen verrattuna. Myös toimeentulontuen saajien määrä oli Munkkiniemeen verrattuna moninkertainen, 17,4 prosenttia asukkaista. (Helsinki alueittain 2015.)

Taulukko 2. Alueiden asukkaiden koulutustaso vuonna 2013.

	Munkkiniemi	Vuosaari	Helsinki
korkea-asteen koulutus	54,3 %	33,5 %	39,5 %
keskiasteen koulutus	27,1 %	34,8 %	33,2 %
perusasteen koulutus	18,6 %	33,5 %	27,3 %

Kuten alla olevasta taulukosta 3 nähdään, Munkkiniemen asukkaiden suurimmat työllistäjät vuonna 2013 olivat julkinen hallinto, maanpuolustus, koulutus ja terveys- ja sosiaalipalvelut. Paljon työllistivät myös ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, hallinto- ja tukipalvelutoiminta, tukku- ja vähittäiskauppa, kuljetus, varastointi ja majoitus- ja ravitsemistoiminta. (Helsingin seudun aluesarjat.)

Vuosaaren alueen asukkaiden suurimmat työllistäjät olivat vuonna 2013 tukku- ja vähittäiskauppa, kuljetus ja varastointi sekä majoitus- ja ravitsemistoiminta. Myös julkinen hallinto, maanpuolustus, koulutus sekä terveys- ja sosiaalipalvelut työllistivät paljon alueen asukkaita. (Helsingin seudun aluesarjat.)

Taulukko 3. Munkkiniemen ja Vuosaaren työllinen työvoima toimialoittain 2013.

	Munkkiniemi	Vuosaari
kaikki toimialat yhteensä	8 435	15 900
julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus; koulutus; terveys- ja sosiaalipalvelut	2 780 (33,0 %)	4 259 (26,8 %)
ammattillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta; hallinto- ja tukipalvelu-toiminta	1 481 (17,6 %)	2 589 (16,3 %)
tukku- ja vähittäis-kauppa; kuljetus ja varastointi; majoitus- ja ravitsemistoiminta	1 472 (17,5 %)	4 337 (27,3 %)
informaatio ja viestintä	743 (8,8 %)	825 (5,2 %)
muut palvelut	616 (7,3 %)	1 038 (6,5 %)
teollisuus	481 (5,7 %)	1 004 (6,3 %)
rahoitus- ja vakuutustoiminta	369 (4,4 %)	502 (3,2 %)
rakentaminen	216 (2,6 %)	859 (5,4 %)
kiinteistöalan toiminta	116 (1,4 %)	210 (1,3 %)
toimiala tuntematon	103 (1,2 %)	139 (0,9 %)
kaivostoiminta; sähkö-, kaasu ja lämpöhuolto; vesi-, viemäri- ja jätehuolto	42 (0,5 %)	123 (0,8 %)
maatalous, metsätalous ja kalatalous	16 (0,2 %)	15 (0,1 %)

Erot alueiden välillä eivät ole suuria. Munkkiniemessä työskenneltiin Vuosaarta useammin julkisessa hallinnossa, maanpuolustuksessa, koulutuksen parissa, terveys- ja sosiaalipalveluissa, informaatio- ja viestintätöissä ja rahoitus- ja vakuutus- alalla. Vuosaarella työskenneltiin puolestaan hieman useammin tukku- ja vähittäiskaupassa, kuljetus- ja varastointialalla, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa ja teollisuus ja rakennus- alalla. Toimialaa tarkastellessa täytyy ottaa huomioon, että henkilön toimiala määräytyy työpaikan mukaan, eli kaikki samassa työpaikassa olevat henkilöt kuuluvat samaan toimialaluokkaan, eikä toimialaluokitus erittele eri ammattiasemassa olevia eri toimialoihin. (Helsingin seudun aluesarjat.)

Edellisiä lukuja tarkastelemalla saadaan käsitys siitä, millainen sosioekonominen asema keskimäärin näiden kahden alueen asukkailla on. Munkkiniemen

asukkaat ovat keskimäärin huomattavasti parempituloisia ja korkeammin koulutettuja kuin Vuosaaren asukkaat tai helsinkiläiset keskimäärin. Munkkiniemen asukkaiden työllisyystilanne on myös parempi kuin Vuosaaren tai Helsingin.

Helsingin asukkaista oli vieraskielisiä vuoden 2015 alussa 13,5 prosenttia ja ruotsinkielisiä oli 5,8 prosenttia. Samaan aikaan Vuosaaren asukkaista 20,5 prosenttia oli vieraskielisiä ja ruotsinkielisiä oli 4,9 prosenttia. Munkkiniemeläisistä vieraskielisiä oli 6,9 prosenttia ja ruotsinkielisiä 11,5 prosenttia. (Helsinki alueittain 2015.) Vuosaaressa väestö on siis Munkkiniemeen tai koko Helsinkiin verrattuna huomattavan monikielistä ja -kulttuurista. Munkkiniemessä puolestaan on Helsinkiin tai Vuosaareen verrattuna runsaasti ruotsinkielistä väestöä.

Tässä työssä tarkastelen vain evankelisluterilaiseen seurakuntaan kuuluvan väestön antamia nimiä, en kaikkien vuosaarelaisten tai munkkiniemeläisten. Vuosaaren evankelisluterilaiseen seurakuntaan kuului vuoden 2014 lopussa 53,7 prosenttia alueen asukkaista ja Munkkiniemen 68,9 prosenttia. Keskimäärin Helsingissä 57,6 prosenttia asukkaista kuului suomenkieliseen evankelisluterilaiseen seurakuntaan. (Seurakuntien jäsentiedot 2014.) Vuonna 2013 seurakuntiin kastettiin Helsingissä enää 49,5 prosenttia lapsista (Lämsä 2014). Työni tuloksia tarkastellessa täytyy muistaa, ettei edellä kuvattu alueiden väestön sosioekonominen asema siis välttämättä kuvaa juuri tutkimieni nimenantajien joukkoa, vaan sitä, millaisia ihmisiä Vuosaaressa ja Munkkiniemessä keskimäärin asuu.

3 Nimistä ja nimeämisestä

Suomessa kaikilla täytyy lain mukaan olla vähintään yksi etunimi, jonka yleensä antavat vanhemmat syntymän jälkeen. Siihen millaisia nimiä vanhemmat antavat lapsilleen, vaikuttavat niin laki, nimimuoti kuin vanhempien henkilökohtaiset mieltymykset ja tavoitteet. Esittelen näitä moninaisia nimenantoon vaikuttavia seikkoja tässä luvussa.

3.1 Henkilönnimistä

Ihmisen nimi on erottamattomasti yhteydessä hänen identiteettiinsä. Sen avulla ihminen voidaan erottaa ja yksilöidä muista ihmisistä, ja häntä voidaan puhutella tai

häneen voidaan viitata puheessa ilman, että jouduttaisiin monin sanoin kuvailemaan, kenestä onkaan kyse. Nimistöntutkimuksessa ihmisiin viittaavista nimistä puhutaan henkilönniminä tai antroponyymeinä. Erottamisen ja yksilöinnin lisäksi henkilönnimien tehtävä on luokitella ihmisiä erilaisiin sosiaalisiin ryhmiin, kuten perheisiin ja sukuihin. Näin henkilönnimet myös tekevät hänestä jonkin ryhmän jäsenen ja muodostavat hänelle sosiaalisen identiteetin. (Ainiala ym. 2008: 162–164.)

Erilaisia henkilönnimisysteemejä on olemassa lähes yhtä paljon kuin erilaisia kulttuureja. Nimisysteemit voidaan jakaa kahtia sen mukaan, perustuvatko ne yksivai moninimisyyteen. Suomessa käytetään moninimisyyteen perustuvaa eurooppalaista henkilönnimisysteemiä, jossa yksilön virallinen nimi koostuu yhdestä tai useammasta etunimestä sekä tämän perään liitettävästä sukunimestä, joka on suvussa tiettyjen sääntöjen mukaan periytyvä lisänimi. Kun ihmisellä on enemmän kuin yksi etunimi, puhutaan ensimmäisestä etunimestä eli ensinimestä ja jälkimmäisistä etunimistä eli jälkinimistä. (Ainiala ym. 2008: 164, 171–172.)

3.2 Etunimilaki

Nimilain mukaan jokaiselle lapselle on annettava etunimi syntymän jälkeen, ja nimet on ilmoitettava väestötietojärjestelmään kahden kuukauden kuluessa lapsen syntymästä. Etunimiä saa lain mukaan antaa enintään kolme. (Nimilaki.)

Laissa säädetään myös nimen hyväksymisen yleisistä esteistä. Etunimeksi ei voida hyväksyä nimeä, joka on sopimaton tai jonka käyttö aiheuttaa nimenkantajalle ilmeistä haittaa, joka on muodoltaan tai kirjoitustavaltaan kotimaisen nimikäytännön vastainen, nimeä joka on jo lapsen sisaruksella tai puolisisaruksella muutoin kuin toisen etunimen ohella tai sukunimeä. Sukunimestä poikkeuksena ovat isän tai äidin nimestä muodostetut poika- tai tytärloppuiset nimet, joita käytetään etunimen jäljessä. Etunimeksi ei myöskään hyväksytä naisennimeä pojalla tai miehennimeä tytöllä. (Nimilaki.) Kuitenkin jo vanhastaan kielessämme on esiintynyt sukupuoleltaan neutraaleja tai vakiintumattomia nimiä, joita on annettu sekä pojille että tytöille (Kiviniemi 2006: 112–115).

Poikkeuksia yllä oleviin voidaan tehdä. Perusteltu syy poikkeukseen voi olla esimerkiksi uskonnollinen tapa, kansalaisuuteen, perhesuhteisiin tai muuhun erityiseen seikkaan perustuva yhteys vieraaseen valtioon tai muu pätevä syy. (Nimilaki.)

3.3 Etunimen valintaperusteet

Lapsen nimen valintaan vaikuttavat monet, usein tiedostamattomat, tekijät. Vanhemmat ammentavat nimille inspiraatiota monenlaisista eri lähteistä, mutta lopulta voi olla vaikea sanoa, miksi jokin tietty nimi valikoituu lapsen nimeksi kaikkien mahdollisten vaihtoehtojen joukosta. Lapsen nimeäminen on vanhemmille tärkeä ja tunteita herättävä asia, ja monesti varsinkin nuoret naiset pohtivat tulevien lastensa nimiä jo vuosia etukäteen. Usein vanhemmat lataavat lapsen nimeen myös odotuksensa ja toiveensa lapsensa ominaisuuksista ja tulevaisuudesta. Etunimiin kytkeytyy aina joukko kulttuurisia ja sosiaalisia merkityksiä, jotka vaihtelevat ja muuttuvat ajan ja paikan mukana. (Kiviniemi 1982: 11–17, 24–25, 165–166.) Tässä luvussa esittelen näitä lapsen nimen valintaan vaikuttavia moninaisia seikkoja.

3.3.1 Henkilöesikuvat

Hyvin perinteikäs tapa on nimetä lapsi suvusta löytyvän esikuvan mukaan. Näin on ajateltu esimerkiksi lapsen esivanhempien elämän jatkuvan edelleen lapsenlapsissaan saman nimen kautta. Alun perin nimi annettiinkin vain suvun vainajien mukaan, mutta myöhemmin tapa laajentui niin, että nimen esikuvaksi kelpasivat myös elossa olevat suvun jäsenet. Nimervalinta suvun piiristä on kuitenkin menettänyt suosiotaan 1900-luvun aikana. (Kiviniemi 2006: 128–129.)

Sitä mukaa kun useamman etunimen käyttö on yleistynyt, on yleistynyt myös tapa antaa lapsen toinen ja mahdollisesti myös kolmas nimi suvun piiristä. Tämä on mahdollistanut lapsen ensimmäisen nimen valitsemisen omien mieltymysten mukaan silti vanhaa perinnettä kunnioittaen. (Kiviniemi 1982: 129–131.)

Vanhemmat eivät yleensä anna lapselle nimeä oman tai vanhempiensa sukupolven nimistä, koska näiden nimien suosion huippu on vielä liian lähellä ja näihin liittyy siksi liian vahvoja henkilömielikuvia. Tyypillinen suvun piiristä annettu nimi on nykyään lapsen esivanhempien nimi jopa neljän tai viidenkin sukupolven takaa. Kiviniemen mukaan nimen esiintyminen suvussa on kuitenkin usein vain lisäperustelu muuten itselle mieluisan ja muodikkaan nimen valinnalle, ja suvun historiasta saatetaan jopa etsiä lapselle ajan tyyliin sopivaa nimeä. (Kiviniemi 2006: 133–134.)

Lapselle voidaan myös antaa jonkin lähisukulaisen nimen variantti, joka on modernimpi ja miellyttää itseä enemmän kuin alkuperäinen nimi. *Matista* voidaan

esimerkiksi varioida *Matias* tai *Anterosta Anttoni*. Näin nimi voidaan antaa suvun piiristä ilman, että nimi tuntuu vanhalta tai epämuodikkaalta. Variantti voi joskus olla myös vanhempien tai isovanhempien puhuttelunimi. Toisinaan sukulaisen nimeen yhdistävä tekijä on vain nimien osittainen yhtäläisyys, kuten sama alkukirjain, yhteinen ensitavu tai alkusointu. Melko yleinen tapa sukuyhteyden osoittamiseen on myös saman jälkimmäisen etunimen esiintyminen peräkkäisillä sukupolvilla. (Kiviniemi 2006: 134–135.)

Sisaruksille annetaan usein nimiä esimerkiksi yhteisen alkukirjaimen, ensitavun tai muun rakenteellisen yhtäläisyyden perusteella. Hieman harvinaisempi tapa on valita sisaruksille nimet, joiden merkityksen sisältö on samankaltainen, kuten *Pihla* ja *Pinja*. Tätä tapaa yhdistellään usein myös äänteellisen yhdenmukaisuuden kanssa. (Kiviniemi 1982: 159–160.)

Lapsia nimetään usein myös muiden henkilöiden kuin sukulaisten mukaan. Etunimen status määräytyy Kiviniemen (1982) mukaan niihin kytkeytyvien henkilömielikuvien mukaan. Tästä syystä esimerkiksi monet positiivisessa valossa näytettyvät julkisuuden henkilöt inspiroivat vanhempia antamaan lapselle saman nimen. Kiviniemi jakaa tämän tyyppiset nimivalinnan esikuvat henkilökohtaisiin kontakteihin perustuviin ja etäisempiin henkilöihin ja henkilöhahmoihin. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat toiset pienet lapset sekä nuoruuteen ja aikuisikään liittyvät ystävyyssuhteet ja tuttavuudet. Jälkimmäiseen ryhmään kuuluvia nimenantomalleja ovat esimerkiksi julkisuuden henkilöt ja heidän lapsensa, historialliset ja kuvitteelliset henkilöhahmot sekä kristilliset esikuvat. (mts. 134–141.)

Kiviniemen (1982) aineistossa yksi valintaperuste nimelle on myös sen leimautuminen suomalaiseksi nimeksi. Käsite on melko väljä, mutta Kiviniemi listaa tällaisiksi nimiksi esimerkiksi vierasperäisten nimien kansanomaiset asut ja kansanrunoudesta ja -kirjallisuudesta ammennetut nimet. Vastakohtana tälle ovat nimenannon kansainväliset esikuvat. Nimille löydetään kansainvälistä inspiraatiota esimerkiksi historiallisista henkilöistä, elokuvista, teatterista, kirjallisuudesta, musiikista ja mytologioista. (mts. 141–147.)

3.3.2 Nimeen sisältyvän ilmauksen merkitys

Myös nimeen sisältyvällä ilmauksella on keskeinen merkitys nimenannossa. Osa etunimistä on merkitykseltään hämäriä, vaikka erilaiset etunimioppaat auttavat selvittämään nimen merkitystä ja alkuperää. Nimien tulkintaan vaikuttaa myös se, millaisia mielikuvia niihin kytkeytyy äänteellisesti samankaltaisten omakielisten ilmausten perusteella. (Kiviniemi 1982: 152.)

Kiviniemen (1982) mukaan toivenimiksi kutsutaan vertauskuvallisia ja enteellisiä nimiä. Lapseen tai tämän tulevaisuuteen toivotaan nimen kautta siirtyvän nimen merkityksen ominaisuuksia. Tähän ryhmään voidaan ajatella kuuluvan myös kukkien ja kasvien nimityksiin perustuvat naisten nimet, kuten *Vuokko* ja *Iiris*. Samalla kaavalla on muodostettu myös muunlaisia tyttölapsen kauneutta kuvaavia nimiä, kuten *Ihana*, *Kukka* tai *Keiju*. Miehen nimissä luontovertaukset ovat harvinaisempia, mutta niitäkin löytyy, kuten luontonimi *Vesa*. (mts. 153–154.)

Perustelluksi sisällökkyydeksi Kiviniemi (1982) kutsuu nimityyppiä, jossa nimi kytketään sisältönsä perusteella lapsen syntymään tai sen aikaisiin tapahtumiin. Hartaasti toivottu poika voi esimerkiksi saada nimekseen *Onni*, ja aamulla syntynyt tyttö ristitään *Aamuksi*. Perusteltua sisällökkyyttä edustavat myös sisarusnimet *Veli* ja *Sisko* ja lukumäärä ja järjestystä kuvaavat *Ensi* ja *Viime*. (mts. 155–156.)

3.3.3 Syntymä- tai kastepäivä

Vanhalla kansalla oli runsaasti uskomuksia liittyen lapsen nimeämiseen syntymä- tai kastepäivänsä mukaan. Syntymä- tai kastepäivän perusteella almanakasta valittu nimen uskottiin tuovan lapselle onnea ja menestystä. Nimeämistapaa on käytetty melko yleisesti aina 1800-luvulta 1900-luvun lopulle, jolloin sitä kuitenkin on alettu käyttää varovaisemmin kuin ennen. Tämä tarkoittaa, että nimi valitaan syntymä- tai kastepäivän mukaan vain, mikäli nimi on muutenkin mieluista, eikä parempaakaan vaihtoehtoa ole tarjolla. (Kiviniemi 1982: 158.)

Nykyään lapsen syntymäpäivä vaikuttaa nimeämiseen myös päinvastaisella tavalla, kun osa vanhemmista haluaa lapsen syntymä- ja nimipäivien olevan mahdollisimman kaukana toisistaan. Tämä luonnollisesti rajoittaa valittavissa olevien nimien valikoimaa huomattavasti. (Kiviniemi 2006: 132.)

3.3.4 Nimen käytännöllisyys

Nimenantajat välttelevät nimissä usein sellaisia piirteitä, joista he eivät ole omassa nimessään pitäneet. Yleisimpiä tällaisia nimen käyttöön liittyviä piirteitä ovat nimen yleisyys, ja se, kuinka helposti nimi on väänneltävissä. Myös nimen lyhyys, selkeys ja ääntämisen helppous ovat yleisiä nimenvalkintaan vaikuttavia käytännöllisiä seikkoja. Kiviniemi (1982) mainitsee etunimen yhdeksi valintaperusteeksi myös sen, että nimi ilmaisee selkeästi kantajansa sukupuolen. (mts. 162–164.) Nykyään tilanne on usein myös päinvastainen, kun osa vanhemmista haluaa lapselleen nimen, joka on sukupuolen suhteen neutraali. Syynä sukupuolineutraalin nimen valintaan on yleensä halu kritisoida vallitsevaa sukupuolijärjestelmää. (Perttula 2013: 29.) Etunimen valintaan voi vaikuttaa myös sen sopiminen äänteellisesti ja sisällöllisesti yhteen toisten etunimien tai sukunimen kanssa (Kiviniemi 1982: 159–160, 165).

3.3.5 Mieltymys nimeen

Sitä mukaa kun edellä esittelemäni perinteiset mekaaniset nimenvalkintatavat ovat menettäneet suosiotaan, nousee nimenvalkinnan perusteeksi yhä useammin vanhempien mieltymys nimeen. Mieltymys nimeen on hieman hankalasti määriteltävissä. Kiviniemi (1982) puhuu mieltymyksestä nimeen silloin, kun on kyse nimen äänneasuun tai ”sosiaaliseseen makuun” liittyvistä tekijöistä. ”Sosiaalisella maulla” Kiviniemi viittaa nimenantajan käsityksiin nimien statuksesta ja niiden muodikkudesta. Etsiessään yksilöllistä ja harvinaista nimeä nimenantajat usein päätyvät antamaan nimen, joka tosiasiallisesti on jo hyvin suosittu, tai jonka suosio on nopeasti nousemassa. Tämä on yksi nimien jatkuvan suosionvaihtelun keskeisin syy. Kiviniemen mukaan kauniiksi usein koetaan miellyttävät nimet, ja miellyttäviksi puolestaan sosiaalisesti edustavat nimet. (mts. 165–166, 169–170.)

Tärkeää on huomata, että vaikka nimenvalkintaa perusteltaisiin muilla kuin mieltymykseen perustuvilla seikoilla, kuten suvusta ammennetuilla esikuvilla, valitaan tarjolla olevien vaihtoehtojen joukosta kuitenkin lopulta se nimi, joka itseä miellyttää eniten. Samalla tullaan usein ikään kuin vahingossa valinneeksi hyvin suosittuja ja ajanmukaisia nimiä, joita muutkin nimenantajat ovat viime aikoina suosineet. (Kiviniemi 1982: 170–171.)

3.4 Nimimuoti

Nimimuoti on kenties oleellisimpia lapsen nimeämiseen vaikuttavia tekijöitä. Kuten edellisessä luvussa kerroin, vanhemmat kertovat lapsen nimeämisperusteiksi moninaisia seikkoja, mutta nimen valinnan takana on silti aina myös mieltymys juuri kyseiseen nimeen. Miellyttäviksi koetut nimet puolestaan ovat useimmiten suosittuja ja muodikkaita nimiä.

Muotiniimiä ovat Kiviniemen (1982) mukaan nimet, joiden suosio on selvä, mutta lyhytaikainen. Toisaalta ensimmäisten etunimien joukossa ei ole paljoa sellaisia nimiä, joiden suosio pysyisi tasaisena vuosikymmenestä toiseen. (mts. 170.) Muodissa on Sartjärven (2013) mukaan yleensä joukko nimiä, jotka ovat rakenteeltaan samankaltaisia, kuten *Ella* ja *Elli*, tai *Eetu* ja *Veeti*. Suositun nimi voi myös motivoida muiden samantyyppisten nimien muodostusta ja nostaa näiden suosiota. Etunimityypeiksi kutsutaan samanloppuisten nimien rykelmiä, joiden pohjalta voidaan muodostaa uusia nimiä. Sartjärvi kutsuu tällaisia ilmiöitä etunimimuoteiksi ja saman muotin pohjalta muodostettujen nimien joukkoa etunimityypiksi. Esimerkiksi *Seija*-tyyppiin kuuluvat nimet *Eija*, *Seija*, *Maija*, *Meija* ja *Beija*. (mts. 44–45.)

Muotiniimet, kuten muoti-ilmiöt yleensäkin, ovat Kiviniemen (1982) mukaan sosiaaliseen käyttäytymiseen sisältyviä seikkoja. Muoti-ilmiöiden avulla ihmiset voivat samaistaa itsensä tiettyyn ryhmään, ja toisaalta erottaa itsensä ryhmään kuulumattomasta joukosta. Muoti siis yhdistää ja erottaa, ja varsinkin jos kyseessä on erilaisiin sosiaalisiin luokkiin jakautunut yhteisö, muoti korostaa näiden yhteisöjen välisiä eroja. Levittyään tarpeeksi laajalle muoti-ilmiö menettää alkuperäisen funktion ja häviää. Nimervalinnassa suositaan useimmiten sosiaalisesti edustavia nimiä, jotka leviävät nopeasti ylemmistä sosiaaliryhmistä alempiin ja yleistyvät samalla. Näin ne eivät ole alkuperäisen käyttäjäryhmänsä mielestä enää tarpeeksi yksilöllisiä. (mts. 170.)

Työille annetaan Kiviniemen (2006) mukaan useammin erikoisia ja uusia nimiä, kun taas pojille nimi löytyy useammin suvun piiristä. Tämän vuoksi nimimuoti näkyy selvemmin ja nopeammin tyttöjen kuin poikien nimissä ja myös suosionvaihtelu on jyrkempää. Naistennimiä on määrällisesti enemmän kuin miestennimiä, ja naisten nimissä myös uniikkien nimien osuus on suurempi. (mts. 25, 35.)

Etunimien suosioden vaihtelut ovat Sartjärven (2013) mukaan nykyään alueellisesti rajatumpia ja ajallisesti nopeampia kuin vielä sata vuotta sitten, ja nimi-muodin vaihtelu on nopeutunut. Tähän suurin syy on kaikenlaisen informaation, kuten nimitiedon, leviäminen entistä nopeammin ja helpommin. Osasyllisiä saatavat olla suosituimpien etunimien listat, joista nimenantaja voi selvittää edellisten vuosien suosituimmat nimet ja jättää ne valinnan ulkopuolelle. Myös Väestörekisterikeskuksen nimipalvelusta nimenantaja voi helposti tarkistaa, onko jokin tietty nimi harvinainen tai juuri yleistymässä. (mts. 49.)

2000-luvun trendinä nimeämisessä ovat Saarelma-Paukkalan (2012) mukaan uniikit ja erittäin harvinaiset nimet. Nimivalinnalla ei enää pyritä niinkään liittymään yhteisöön vaan erottumaan muista, samalla kun perinteisten yhteisöjen merkitys ihmisten elämässä vähenee ja yksilöllisyyden tavoittelu lisääntyy. Erikoisella etunimellä voidaan pyrkiä ilmentämään lapsen yksilöllisyyttä ja ainutlaatuisuutta, sekä omaa itsemääräämisoikeutta erikoisen nimen valitsijan asemassa. (mts. 59–61.) Uniikkien nimien suosio on aiheuttanut myös sen, että erilaisten nimien määrä kasvaa hurjaa vauhtia (Sartjärvi 2013: 55).

3.5 Nimenanto sosiaalisena tekona

Vanhemmat rakentavat nimeä valitessaan paitsi lapsen identiteettiä, myös omaa sosiaalista identiteettiään nimenantajina. Emilia Aldrin (2011) on tutkinut väitöskirjassaan nimenantoa Ruotsin Göteborgissa. Aldrin lähestyy tutkimuksessaan nimenantoa sosiokulttuurisena ilmiönä. Tutkimuksessa tarkastellaan, kuinka vanhemmat antavat lasten etunimille ja niiden valinnalle erilaisia sosiaalisia merkityksiä. Aldrinin havaintojen mukaan vanhemmat rakentavat nimien avulla paitsi lapsen identiteettiä, myös omaa identiteettiään, eli käyttävät niitä sosiaalisen asemoinnin välineenä. Taustalla on Aldrinin mukaan halu identifioitua ja kuulua tiettyihin sosiaalisiin ryhmiin, joissa pidetään arvossa erilaisia sosiaalisia arvoja ja ominaisuuksia, joita ilmennetään nimien kautta. Nimien avulla voidaan myös pyrkiä erottautumaan ryhmistä, joihin ei haluta samaistua. Aldrinin mukaan nimien avulla voidaan pyrkiä erottamaan lapsi myös tietynlaisista huonoksi koetuista elämäntyyleistä, joita voivat olla esimerkiksi huonoiksi koettujen julkkisten tai työväenluokan elämäntapa. Korkeakulttuurista ammennettujen nimiesikuvien avulla lapsi voidaan puolestaan yrittää kytkeä yläluokkaiseen elämäntapaan. Nimen avulla lapsen voidaan toivoa

saavuttavan elämässään haluttuja luonteenpiirteitä, hyvän ammatin tai kansainvälisen elämäntavan. (mts. 252–255.)

Mikä sitten vaikuttaa siihen, millaisen nimen vanhemmat haluavat lapselleen antaa? Aldrin (2011) tutki väitöskirjassaan vanhempien iän, koulutuksen, asumismuodon, kielen ja lapsen sukupuolen vaikutusta siihen, millaisia nimiä lapsille haluttiin antaa, ja miten vanhemmat asemoivat itsensä nimenantajina. Näistä merkittävin vaikutus oli äidin iällä ja koulutuksella. Yli 30-vuotiaat äidit ja äidit, joilla oli yliopistokoulutus, olivat muita konservatiivisempia nimivalinnoissaan. Alle 30-vuotiaat äidit, joilla ei ollut yliopistokoulutusta, olivat puolestaan muita luovempia nimenantajia. Alle 30-vuotiaat äidit, joilla oli yliopistokoulutus, kiinnittivät muita enemmän huomiota nimen estetiikkaan. Ulkomaisia nimiä suosivat eniten äidit, joilla ei ollut yliopistokoulutusta. Moderneja ja muodikkaita nimiä antoivat 26–35-vuotiaat äidit. (mts. 255–256.)

Toisinaan vanhempien antamat nimet ja heidän oma asemointinsa nimenantajina ovat ristiriidassa keskenään. Vanhemmat siis kertovat pitävänsä erilaisista nimistä, kuin mitä he ovat todellisuudessa antaneet lapselleen tai pyrkivät vahvistamaan erilaista sosiaalista identiteettiä, kuin mitä heidän antamaansa nimeen liitetään. Aldrinin havaintojen mukaan tämä voi johtua esimerkiksi sosiaalisesta paineesta, tai siitä, että vanhemmat ovat saaneet antamastaan nimestä jo jonkinlaista ”sosiaalista palautetta”. Vanhemmat voivat myös jostakin muusta syystä haluta muuttaa aiempaa sosiaalista statustaan. Vanhemmat eivät aina ole tietoisia siitä, miksi he pitävät jostakin tietystä nimestä tai millaisia sosiaalisia merkityksiä heidän antamansa nimi edustaa, vaan enemmänkin siitä, millaista identiteettiä he haluavat sen avulla rakentaa. (Aldrin 2011: 260–261.)

Aldrin (2011) pohtii myös nimien ja nimeämisen sosiaalisen variaation syitä. Usein esitetään, että ylemmät sosiaaliluokat tekevät innovaatioita erottautuakseen alemmista sosiaaliluokista, ja ajan kuluessa alemmat sosiaaliluokat omivat nämä innovaatiot itselleen, jolloin ne eivät enää ole houkuttelevia alkuperäisille käyttäjilleen. Aldrinin mukaan hänen tutkimuksessaan ei kuitenkaan ole havaittavissa tällaista ilmiötä, vaan samat nimet ovat suosittuja monien eri ryhmien keskuudessa samaan aikaan. Toisaalta on myös esitetty, että eri sosiaaliluokkien erilainen nimimaku johtuisi eri ryhmien erilaisesta altistumisesta tietynlaisille nimille esimerkiksi median kautta. Tätä ilmiötä ei kuitenkaan ole juurikaan tutkittu. Nimimaun eriyttämisen syiksi on esitetty myös vanhempien erilaisia arvoja, perinteitä tai asenteita

sosiaalisia merkityksiä kohtaan. Samat nimet voivat myös ilmentää erilaisista sosiaalisista taustoista tuleville vanhemmille erilaisia sosiaalisia merkityksiä. Merkitykset myös muuttuvat ajan kuluessa eivätkä näin ollen ole välttämättä aina samoja kuin nimenantohetkellä. Siitä, onko nimenannossa erilaisten sosiaalisten luokkien välillä lopulta havaittavissa merkittäviä eroja, ei Aldrin sano mitään varmaa. (mts. 262–263.)

Hagströmin (2006) mukaan Ruotsissa tietyt nimet mielletään alempien sosiaaliluokkien nimiksi, esimerkiksi niin sanotut ”y-nimet”, kuten *Conny*, *Jonny* ja *Ronny*. Ylempien sosiaaliluokkien nimiksi puolestaan mielletään esimerkiksi *Charlotte* ja *Victoria*. Tietenkään tämä ei tarkoita sitä, että nämä nimet todellisuudessa jakaantuisivat eri sosiaaliluokkien mukaan. (mts. 27–28, 58–63, 66–67.) Vastavaanlaista tutkimusta ei ikävä kyllä Suomesta löydy (kts. kuitenkin esim. Mattfolk 2015).

4 Suosituimmat ja harvinaiset nimet

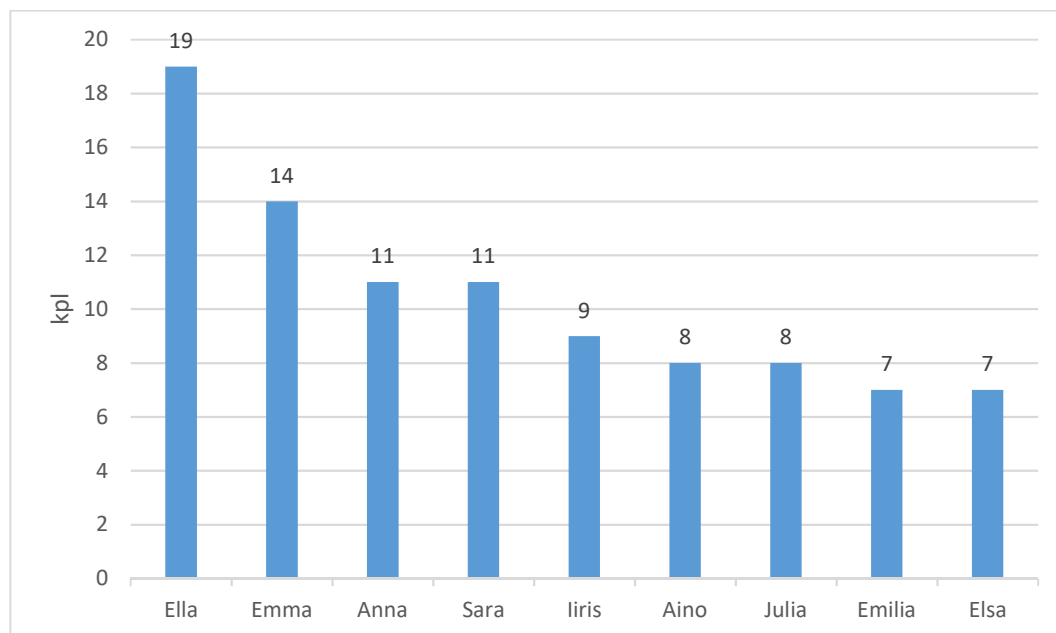
Tässä luvussa esittelen Munkkiniemen ja Vuosaaren aineistojen suosituimmat nimet ja vertailen aineistoani Helsingin sekä koko Suomen laajuisiin suosituimpien nimien tilastoihin. Vertailussa täytyy huomioida, että koko Helsingin tilastossa ovat mukana kaikkien 0–10-vuotiaiden lasten nimet maaliskuussa 2015, ja oma aineistoni koostuu vain suomenkieliseen evankelisluterilaiseen kirkkoon vuosina 2000–2014 kastettujen lasten ensinimistä. Nämä lapset olivat kyseisten tilastojen teon hetkellä maaliskuussa 2015 siis 0–15-vuotiaita, eivätkä aineistot täysin vastaa toisiaan. Nimien suosion vuosittaista vaihtelua tarkastellessa tulee myös muistaa, että aineistoni nimien määrä vaihtelee vuosittain hyvin paljon. Esimerkiksi Vuosaaren aineistossa on huippuvuonna 2002 kaikkiaan 295 lapsen nimet, kun vuoden 2014 aineistossa on vain 158 nimeä.

Laskemani prosenttiosuudet tarkoittavat nimen osuutta kaikista mainitun aineiston nimistä, ei siis vain tyttöjen tai poikien nimiä. En ole voinut laskea prosentteja sukupuolittain, koska aineistossani ei ole eroteltu tyttöjen ja poikien nimiä, ja koska osa nimistä on sukupuoleltaan neutraaleja, en ole voinut tällaista erottelua myöskään itse tehdä.

4.1 Munkkiniemen ja Vuosaaren suosituimmat lasten ensinimet

Munkkiniemessä vuosien 2000–2014 suosikkinitimet olivat *Matias* ja *Ella*. Vuosaarressa pojan nimeksi annettiin useimmiten *Leevi* ja tytön nimeksi samoin kuin Munkkiniemessä *Ella*. Huomattavaa on, että alueiden suosikkinitmekään eivät ole kovin yleisiä, niitä on vain prosentti tai kaksi kaikista aineiston nimistä. Vielä 1970-luvulla kymmenen suosituinta nimeä saattoivat kattaa monta kymmentä prosenttia kaikista annetuista nimistä, mutta nykyään lapsille valitaan mieluummin harvinaisempia nimiä (Kiviniemi 2006: 24–25). Nimenannon yksilöllisyyttä kuvaa myös se, että Munkkiniemen aineiston 1043:sta nimestä lähes puolet, 494 nimeä ovat eri nimiä. Vuosaaren aineiston 3546:sta nimestä 925 ovat eri nimiä.

Kuviossa 1 on esitetty Munkkiniemen aineiston yhdeksän suosituinta tytön ensinimeä vuosina 2000–2014. *Ellan* lisäksi muita suosittuja tytönnimiä olivat *Emma*, *Anna*, *Sara*, *Iiris*, *Aino*, *Julia*, *Emilia* ja *Elsa*. Myös nimet *Iida*, *Saara*, *Sofia*, *Stella* ja *Venla* olivat suosittuja. Niitä oli kutakin annettu 6 kertaa. Suosituimman *Ella*-nimen suosio näyttäisi olleen melko tasaista vuodesta 2002 lähtien, jolloin se esiintyy aineistossa ensimmäistä kertaa. *Ella*-nimen huippuvuonna 2013 sen sai nimekseen Munkkiniemessä neljä tyttöä.

Kuvio 1. Munkkiniemen aineiston 9 suosituinta tytön ensinimeä 2000–2014.

Munkkiniemen suosituimmat tytönnimet ovat huomattavan kansainvälisiä. Suosikkinimistä *Ella*, *Emma*, *Anna*, *Julia*, *Sara*, *Emilia*, *Elsa*, *Sofia* ja *Stella* ovat kansainvälisestikin suosittuja, ja ne ovat samanasuisina käytössä hyvin monissa eri maissa (Behind the Name). Näistä nimistä suurin osa on suomenkielisen kalenterin lisäksi myös ruotsinkielisessä nimipäiväkalenterissa *Iiristä*, *Iidaa*, *Saaraa* ja *Venlaa* lukuun ottamatta (Nimipäivähaku).

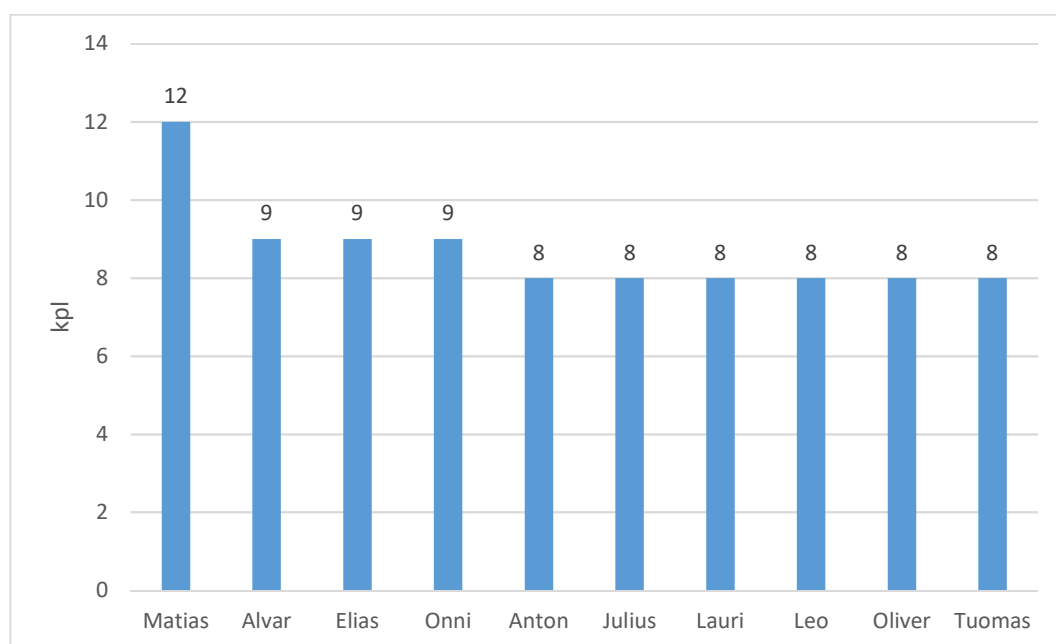
Kaikki Munkkiniemen suosituimmat tytönnimet ovat perinteisiä nimiä, joiden historia ulottuu vähintään 1800-luvulle, joidenkin kauemminkin. Munkkiniemen suosikkinimi *Ella* sekä sitä äänteellisesti muistuttava *Stella* ovat molemmat olleet käytössä jo 1800-luvulla, mutta alkaneet yleistyä vasta 1980-luvulta lähtien. Molempien nimien suosio on kasvanut edelleen 2000-luvulla. Näistä kahdesta nimestä *Ella* on kuitenkin moninkertaisesti suosituampi kuin *Stella*. (Nimipalvelu; Saarikalle & Suomalainen 2007: 84–85, 365.)

Tytönnimet *Emma* ja *Iida* ovat olleet käytössä jo ainakin 1800-luvun puolivälissä ja olleet 1800–1900-lukujen vaihteessa suosittuja nimiä. Uudelleen *Emma* ja *Iida* alkoivat saavuttaa suosiota 1900-luvun loppupuolella, ja kummankin nimen suosio näyttäisi edelleen nousevan 2000-luvulla. Myös *Sofialla* on Suomessa pitkä historia. *Sofia* on ollut nimipäiväkalenterissa jo 1700-luvun alusta lähtien, ja nimi alkoi yleistyä vuosisadan loppupuolella, mahdollisesti Kustaa III:n puolison Sofia Magdalenan innoittamana. Nimi oli hyvin suosittu 1900-luvun alkupuolella ja nousi uudestaan suosioon 1980-luvulta lähtien. Nimen suosio näyttäisi edelleen kasvaneen 2000-luvulla. *Anna* on ollut Suomessa käytössä ainakin jo 1500-luvulla, kenties aiemminkin. 1800-luvun lopulla *Anna* oli vuosikymmenien ajan Suomen suosituin naisen etunimi aina 1920-luvulle saakka. *Anna* nousi uudelleen suosioon 1980–1990-luvuilla, mutta sen suosio on jälleen hiipunut 2000-luvulle tultaessa. Nimi on silti edelleen hyvin suosittu, ja nimen *Anna* on 2000-luvullakin saanut lähes 10 000 tyttöä. (Nimipalvelu; Saarikalle & Suomalainen 2007: 38–39, 93–94, 140, 359–360.)

Julia on ollut nimipäiväkalenterissa 1700-luvulta saakka, mutta todella suosittu nimi siitä tuli vasta 1980–1990-luvuilla. Myös *Emilia* on ollut nimipäiväkalenterissa jo 1800-luvun puolivälistä lähtien. *Emilia* on ollut kestopuosikki erityisesti jälkinimenä, mutta nimi nousi myös todelliseksi muotinimeksi 1900-luvun lopulla, jolloin sitä alettiin antaa runsaasti myös ensimmäiseksi etunimeksi. Nimen suosio näyttää jatkuvan vahvana myös 2000-luvulla. *Iida*-nimi alkoi yleistyä 1800-

luvun puolivälin jälkeen, ja se yleistyi jo ennen vuosisadan loppua lyhytvokaalista *Ida* varianttia yleisemmäksi. (Nimipalvelu; Saarikalle & Suomalainen 2007: 92–93, 140, 172–173.)

Venla ja *Sara* ovat ennen 1980-lukua olleet melko harvinaisia nimiä, mutta alkaneet sitten yleistyä. Molemmat nimet ovat silti vanhoja. *Sara* on ollut nimipäiväkalenterissa jo 1700-luvulla, ja *Venla* esiintyy jo 1870 julkaistussa Aleksis Kiven Seitsemässä Veljeksessä. *Saran* suosio näyttäisi kääntyneen laskuun 2010-luvulla, mutta *Venlan* suosio kasvaa edelleen. *Saran* pitkävokaalinen variantti *Saara* on nimenä kesto-suosikki, jota on annettu melko tasaisesti muutama tuhat kertaa vuosikymmenestä toiseen. Nimipäiväkalenterissa *Saara* on ollut jo 1800-luvun puolivälistä lähtien. Nimi *Iiris* on otettu käyttöön 1800–1900-lukujen vaihteessa, ja sen suosio on ollut melko tasaista 1920-luvulta lähtien, jolloin nimi ensimmäistä kertaa on alkanut yleistyä. Lönnrotin 1800-luvun puolivälissä luoma *Aino* sen sijaan on ollut suosituin 1920–30-luvuilla, jonka jälkeen nimen suosio hiipui hieman. Uudelleen *Aino* tuli suosioon 2000-luvulla. 1700-luvun lopulta nimipäiväkalenterissa ollut saksalaista alkuperää oleva *Elsa* on ollut suosituimmillaan 1800–1900-lukujen vaihteessa. Nimi alkanut yleistyä uudelleen vasta 2000-luvulla, ja sen suosio näyttäisi edelleen kasvavan. (Nimipalvelu; Saarikalle & Suomalainen 2007: 22, 89, 142, 330, 339.)

Kuvio 2. Munkkiniemen aineiston 10 suosituinta pojan ensinimeä 2000–2014.

Kuviossa 2 on esitetty 10 suosituinta pojan ensinimeä Munkkiniemen aineistossa vuosina 2000–2014. Suosittuja poikien ensinimiä olivat *Matiaksen* ohella *Alvar*, *Elias*, *Onni*, *Anton*, *Julius*, *Lauri*, *Leo*, *Oliver* ja *Tuomas*. Suosituimman pojan nimen *Matiaksen* suosio näyttää nousseen 2010-luvulle tultaessa. Vuonna 2014 sen sai nimekseen kolme poikaa, kun vuosina 2003–2007 Munkkiniemessä ei kastettu yhtään *Matiasta*. Vertailemalla kuvioita 1 ja 2 voidaan havaita, että poikien nimien suosio on melko tasaista tyttöjen nimiin verrattuna, joiden joukosta erottuu selvemmin pari suosikkiniimeä.

Samanlaista kansainvälisyyttä kuin tyttöjen nimissä ei poikien nimissä ole yhtä selkeästi havaittavissa. Toki monia nimistä käytetään myös muualla kuin Suomessa. Munkkiniemen suosituimmista pojannimistä *Alvar*, *Elias*, *Anton*, *Julius*, *Leo* ja *Oliver* ovat suomenkielisen kalenterin lisäksi myös ruotsinkielisessä nimipäiväkalenterissa. (Nimipäivähaku.) Kymmenen suosituimman nimen joukkoon on mahtunut yksi omakielinenkin pojannimi *Onni*. *Lauri* ja *Tuomas* ovat tuttuja nimiä Aleksis Kiven romaanista *Seitsemän veljestä*. *Elias* sen sijaan tuo monen mieleen varmasti suomalaisen merkkimiehen Elias Lönnrotin. *Alvar* saattaa olla Munkkiniemessä suosittu nimi siksi, että Munkkiniemellä alueena on yhteyksiä nimen kuuluisaan kantajaan, Alvar Aaltoon. Aalto on suunnitellut alueelle kerrostaloja, ja myös Aallon kotitalo ja toimisto sijaitsivat Munkkiniemessä vuosina 1935–1950. Nykyään talo toimii kotimuseona. (Wikipedia Alvar Aalto.)

Samoin kuin tyttöjen nimien, myös Munkkiniemessä suosittujen poikien nimien historia ulottuu vähintäänkin 1800-luvulle. *Matias* on ollut nimipäiväkalenterissa jo 1700-luvulta lähtien. Nimi on ollut koko 1900-luvun tasaisen suosittu, mutta varsinainen muotiniimi siitä on tullut vasta 1980–1990-luvuilla. *Matiaksen* suosio näyttäisi edelleen kasvavan 2000-luvulle tultaessa. Ruotsalaista alkuperää olevat *Alvar* ja *Anton* ovat olleet käytössä jo 1800-luvulla, mutta yleistyneet 1900-luvun alkupuolella. Molemmat nimet ovat yleistyneet uudestaan 2000-luvulla. Ensimmäiset *Onnit* on kastettu ennen 1800-luvun puoliväliä, ja nimi oli suosittu 1900-luvun alkupuolella. Uudelleen *Onnista* tuli suosittu 1900-luvun loppupuolella, ja nimen suosio näyttää jatkuvan edelleen. (Nimipalvelu; Saarikalle & Suomalainen 2007: 446–447, 453, 639–640, 673–674.)

Lauri on hyvin vanha nimi, jota on tavattu jo keskiajalla. *Laurin* suosionhuippu on kaksi: 1900-luvun alussa ja 1900–2000 lukujen vaihteessa. Myös *Elias* on ollut jo keskiajalla hyvin tavallinen miehennimi, ja kuten *Laurikin*, nimi oli suosittu

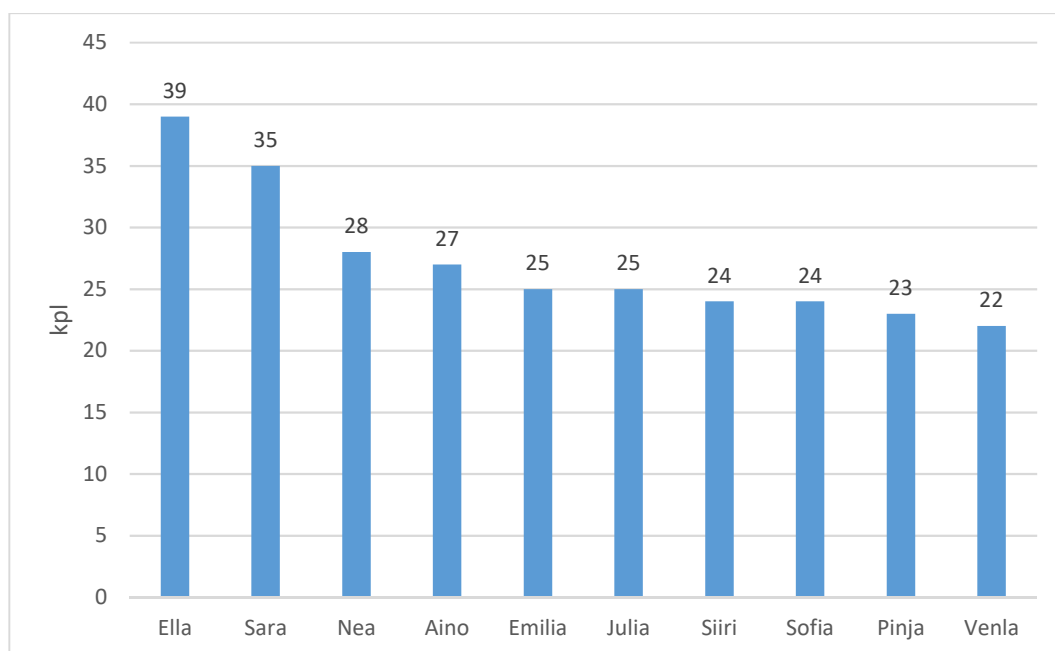
myös 1900-luvun alkupuolella. 1980–1990-luvuilta alkaen *Elias* on kuitenkin alkanut yleistyä entisestään, ja nimen suosio näyttäisi nousevan edelleen 2010-luvulla. Jo keskiajalta lähtien on ollut vakiintunut myös pojannimi *Tuomas*. Nimi on ollut suosittu koko 1900-luvun, mutta sen suosionhuippu ajoittuu 1980–1990-luvuille, jonka jälkeen *Tuomaksen* suosio on alkanut hiipua. Nimet *Julius* ja *Oliver* ovat nousseet suosituiksi vasta 1980–1990-luvuilla, mitä ennen ne ovat olleet melko harvinaisia. *Julius* on kuitenkin ollut käytössä jo ainakin 1700-luvulta lähtien ja *Oliver* 1800-luvun loppupuolelta. Molempien nimien suosio näyttäisi nousevan edelleen 2010-luvulla. *Leokin* on hyvin vanha nimi, joka on ollut nimipäiväkalenterissa jo 1700-luvulla. *Leo* on ollut 1900-luvun alkupuolelta lähtien melko suosittu nimi, mutta nimen suosio on noussut entisestään 2010-luvulla. (Nimipalvelu; Saarikalle & Suomalainen 2007: 496–497, 590, 622–623, 626–627, 671, 765–766.)

Munkkiniemen nimiaineisto on niin pieni, että suosituimpien nimien vuosittainen vaihtelu on siinä hyvin vähäistä. Olen kuitenkin tehnyt joitakin havaintoja tarkastelemalla nimiä, joita on yhden vuoden aikana annettu useammin kuin kaksi kertaa. Nämä siis olivat kyseisten nimien suosion huippuja, vaikka nimiä ei kovin montaa kertaa annettukaan. Esimerkiksi vuonna 2003 nimen *Kasper* sai Munkkiniemessä kolme poikaa ja nimen *Sara* kolme tyttöä. *Viljami* ja *Otto* olivat vuoden 2013 suosikkiniimiä, ne annettiin vuoden aikana nimeksi kolmelle pojalle. Vuonna 2014 *Onni* annettiin niin ikään kolme kertaa.

Kuviossa 3 on esitetty Vuosaaren aineiston 10 suosituinta tytön ensinimeä vuosina 2000–2014. Suosituimpia tytönnimiä olivat *Ella*, *Sara*, *Nea*, *Aino*, *Emilia*, *Julia*, *Siiri*, *Sofia*, *Pinja* ja *Venla*. Suosikkiniimen *Ella* on Vuosaarella saanut joka vuosi tasaisesti muutama tyttö, eikä vuosittaista vaihtelua ole juurikaan havaittavissa.

Osa Vuosaaren suosikkiniimistä on samoja kuin Munkkiniemessä, mutta eroakin on. Ykkössuosikin paikkaa pitää samoin kuin Munkkiniemessä *Ella*, ja myös *Sara*, *Aino*, *Emilia*, *Julia*, *Sofia* ja *Venla* olivat Munkkiniemen suosituimpien tytönimien joukossa.

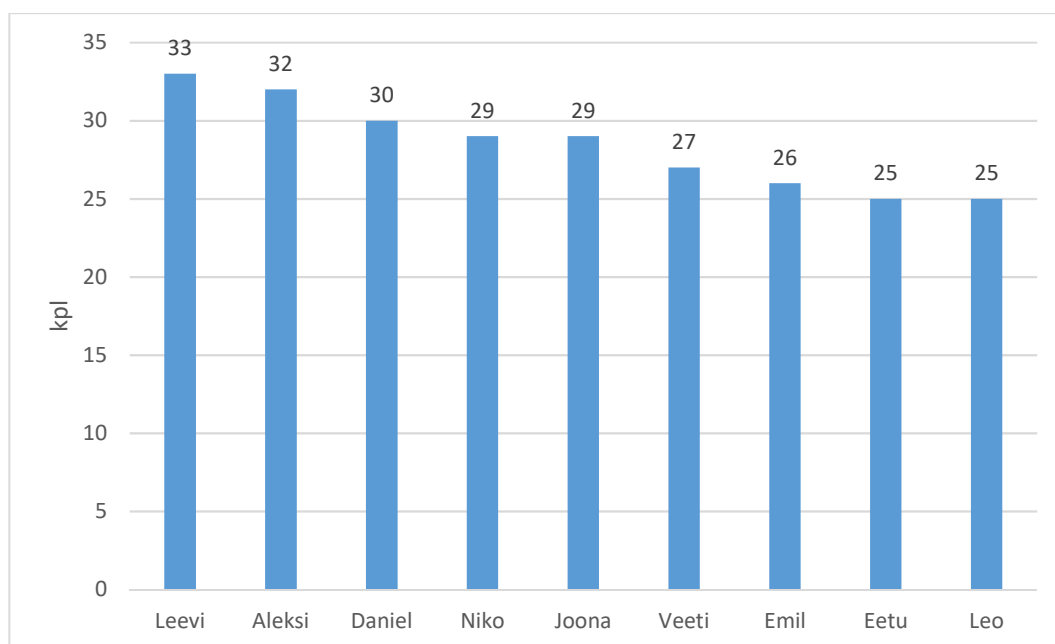
Nimet eivät ole aivan niin kansainvälisiä kuin Munkkiniemessä, sillä nimistä vain puolet, *Ella*, *Sara*, *Emilia*, *Julia* ja *Sofia*, ovat käytössä kansainvälisestikin (Behind the Name). Suomenkielisen kalenterin lisäksi myös ruotsinkielisessä nimipäiväkalenterissa nimet ovat *Siiriä*, *Pinjaa* ja *Venlaa* lukuun ottamatta (Nimipäivähaku).

Kuvio 3. Vuosaaren aineiston 10 suosituinta tytön ensinimeä 2000–2014.

Myös Vuosaassa on suosittu paljon perinteisiä tyttönimiä, jotka ovat olleet käytössä jo vuosisatojen ajan. Poikkeuksena tästä ovat *Nea* ja *Pinja*, jotka eivät Munkkiniemessä yltäneet suosituimpien nimien joukkoon. Suomen ensimmäiset *Neat* ovat tosin syntyneet jo 1800-luvulla, mutta nimi on ollut todella harvinainen aina 1970-luvulle saakka. Muotinimi *Neasta* tuli 1900–2000-lukujen vaihteessa, mutta nimen suosio näyttäisi jo kääntyneen laskuun 2010-luvulla. Luontoaiheinen tyttönimi *Pinja* on ollut virallinen etunimi 1900-luvun puolivälistä lähtien, mutta nimi alkoi kasvattaa suosiotaan vasta muidenkin luontoaiheisten nimien mukana 1990-luvulla. Myös *Pinjan* suosio näyttää hiipuneen 2010-luvulle tultaessa. Muinaisskandinaavista alkuperää oleva *Siiri* on ollut suomenkielisessä nimipäiväkalenterissa jo 1800-luvun lopulla. *Siiri* oli 1900-luvun alkupuolella suosittu nimi ja on tullut uudestaan muotiin vuosituhannen vaihteessa. *Siirin* suosio näyttäisi edelleen jatkuvan vahvana. (Nimipalvelu; Saarikalle & Suomalainen 2007: 283, 303, 349.)

Kuviossa 4 on esitetty Vuosaaren aineiston yhdeksän suosituinta pojannimeä vuosina 2000–2014. Suosituin nimi *Leevi* on ollut yleisin 2000-luvun alkupuolella, ja huippuvuonna 2002 *Leevi* annettiin kuusi kertaa. Tämän huipun jälkeen nimen suosio näyttäisi kääntyneen laskuun, sillä jo seuraavana vuonna 2003 Vuosaassa ei kastettu yhtään *Leeviä*.

Kuvio 4. Vuosaaren aineiston 9 suosituinta pojannimeä 2000–2014.

Muita suosittuja pojannimiä Vuosaarella olivat *Aleks*, *Daniel*, *Niko*, *Joona*, *Veeti*, *Emil*, *Eetu* ja *Leo*. Myös *Jesse*, *Joonas*, *Mikael* ja *Onni* olivat suosittuja nimiä, niitä annettiin kyseisenä aikana kutakin 24 kertaa. Kuvioita 3 ja 4 vertailemalla voidaan huomata, että poikien suosituimpien nimien suosio on myös Vuosaarella taaisempaa kuin tyttöjen nimissä, joissa on selkeämmin nähtävissä pari suosikkiniimeä. Vuosaaren suosituimmat pojannimet ovat lähes kaikki eri nimiä kuin Munkkiniemessä. Samoja nimiä suosituimpien joukossa ovat vain *Leo* ja *Onni*.

Nimestä *Emil* on ainut, joka ei ole suomenkielisessä nimipäiväkalenterissa. *Emilin* lisäksi ruotsinkielisessä nimipäiväkalenterissa Vuosaaren suosituimmista poikiennimistä ovat *Daniel*, *Leo*, *Jesse* ja *Mikael*. (Nimipäivähaku.) Samat nimet ovat myös kansainvälisesti suosittuja nimiä, tosin *Mikaelia* käytetään lähinnä Skandinaviassa (Behind the Name).

Verrattuna Munkkiniemen suosituimpiin nimiin, vaikuttavat Vuosaaren suosituimmat poikiennimet hieman modernimmilta. Toki monet näistäkin nimistä on tunnettu jo vuosisatojen ajan, mutta useat näistä ovat yleistyneet ensimmäistä kertaa vasta 1900-luvun loppupuolella. Heprealaista alkuperää oleva *Daniel* on tunnettu Suomessa ainakin 1300-luvulta alkaen, ja kalenterissa nimi on ollut 1600-luvulta lähtien. *Daniel* alkoi yleistyä kuitenkin vasta 1900-luvun viimeisinä vuosikymmeninä, ja sen suosio näyttäisi edelleen kasvavan. Samoin heprealaista alkuperää oleva *Mikael* on ollut Suomessa yleinen nimi jo keskiajalla, ja nimeä on annettu koko ajan

enemmän 1900-luvun aikana. 2010-luvulla *Mikaelin* suosio näyttää kääntyneen laskuun, vaikka nimi onkin edelleen hyvin suosittu. Myös *Emil* on vanha nimi, joka on ollut suomalaisessa nimipäiväkalenterissa jo 1700-luvulla. *Emil* on ollut suosittu nimi 1800–1900-lukujen alkupuolella ja noussut uudelleen suosioon sata vuotta myöhemmin 1900-luvun lopussa. *Emilin* suosio näyttäisi edelleen kasvavan 2010-luvulla. (Nimipalvelu; Saarikalle & Suomalainen 2007: 483–484, 502, 649–650.)

Aleksi, *Joonas* ja *Eetu* on tunnettu jo 1800-luvulla, mutta suosituiksi nimiksi ne ovat nousseet vasta 1900-luvun lopulla. Varsinkin *Eetu* on ennen 1980-lukua ollut hyvin epätavallinen nimi. *Joonaksen* harvinaisempi variantti *Joona* on ollut erittäin harvinainen nimi 1980-luvulle saakka. Myös *Joona* on noussut suosioon 1980–1990-luvuilla, ja vielä 2000-luvun alussa nimi kasvatti suosiotaan. *Frederikin* ja *Ferdinandin* suomalainen muunnos *Veeti* on myös ollut käytössä harvinaisena etunimenä jo 1800-luvulta lähtien, mutta noussut suosituksi vasta 1990-luvulla, mahdollisesti näyttelijä-muusikko Veeti Kallion innoittamana. Englantilaisilla kielialueilla yleinen kreikkalaista alkuperää oleva nimi *Jesse* on Suomessa tullut käyttöön vasta 1900-luvulla. 1900-luvun alkupuolella nimi annettiin vain muutamille pojille, kunnes se alkoi yleistyä 1970-luvulla. Suosittu *Jessestä* tuli 1980–1990-luvuilla, mutta nimen suosio on jo alkanut hieman hiipua 2000-luvun alun huipun jälkeen. *Nikolaukseen* pohjautuva *Niko* on ollut nimipäiväkalenterissa 1950-luvulta lähtien, mutta nimi on ollut todella harvinainen ennen 1970-lukua. Myös *Niko* kasvatti suosiotaan vuosituhannen vaihteessa, mutta sen suosio on alkanut laantua 2010-luvulla. (Nimipalvelu; Saarikalle & Suomalainen 2007: 440–441, 492–493, 571, 580, 661–662, 782–783.)

Olen poiminut myös Vuosaaren aineistosta joitakin nimiä, joita on annettu tiettyinä vuosina erityisen runsaasti, eli joiden kohdalla on nähtävissä alueellinen suosionhuippu. Vuonna 2000 *Leeviäkin* suosituimpi nimi Vuosaarella on ollut *Joona*, jolloin tämän nimen sai kahdeksan poikaa. Samana vuonna tyttöjen suosikinimi oli *Pinja*, joka annettiin kuusi kertaa. Vuoden 2002 tyttöjen suosikinimi oli *Nea*, joka annettiin niin ikään kuusi kertaa, ja vuonna 2005 kuusi tyttöä sai nimekseen *Jenna*.

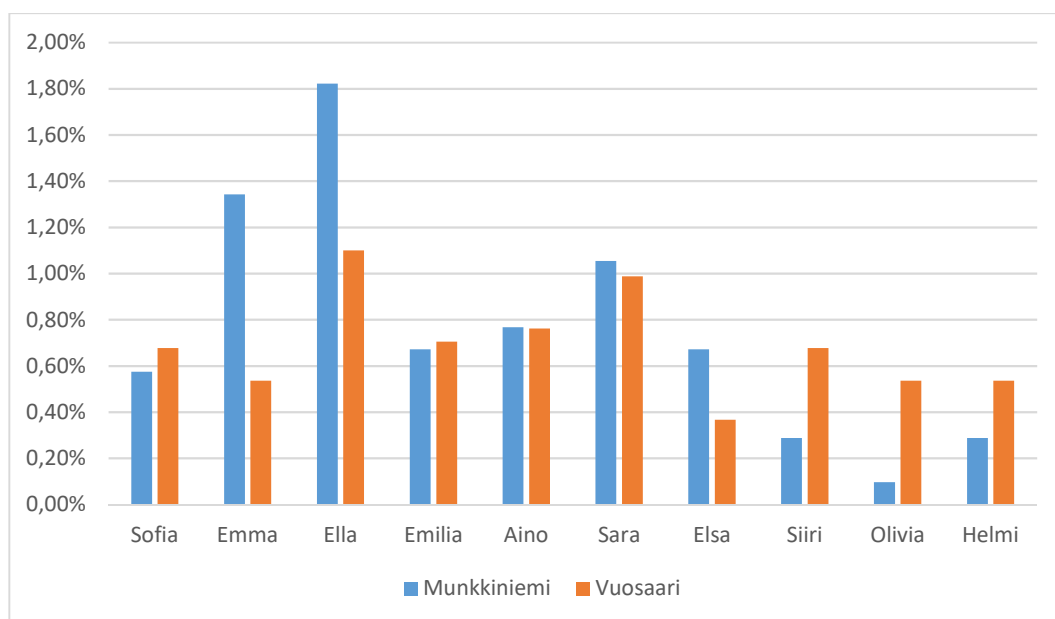
4.2 Helsingin suosituimmat lasten ensinimet

Katriina Pajari kirjoitti Helsingin Sanomien artikkelissa maaliskuussa 2015, että helsinkiläiset antavat lapsilleen erilaisia nimiä kuin muut suomalaiset. Pajarin (2015) mukaan Helsingissä 0–10-vuotiaiden tyttöjen ensinimistä yleisin on *Sofia* ja poikien ensinimistä *Leo*. Nimien suosiossa on kuitenkin suurta vaihtelua Helsingin eri osien välillä (mp.). Toisin kuin omassa aineistossani, Helsingin Sanomien aineistossa ovat mukana kaikkien artikkelin teon aikana alle 10-vuotiaiden helsinkiläisten lasten ensinimet, siis myös muutkin kuin suomenkieliset tai evankelisluterilaiseen seurakuntaan kastettujen lasten nimet. Nämä lapset ovat syntyneet vuosina 2005–2014. Artikkelissa kuvatut koko Suomea koskevat tilastot lasten suosikkienimistä ovat vuosilta 2000–2013. Kummatkin aineistot pohjautuvat Väestörekisterikeskuksen tietoihin.

Pajarin (2015) haastatteleman Minna Saarelma-Paukkalan mukaan Helsingin ydinkeskustan alueella suositaan eniten kansainvälisiä nimiä, kuten *Emma* ja *Max*. Näiden alueiden ruotsinkielisellä väestöllä on hänen mukaansa osansa nimistön kansainvälisyydessä. Muualla kantakaupungissa, kuten Sörnäisissä tai Alppilassa, suositaan enemmän perinteisiä nimiä, kuten *Onni* ja *Siiri*. Kallion ja Käpylän alueilla puolestaan luontonimet, kuten *Hilla* ja *Kaisla*, ovat suosittuja. (mp.)

Itä-Helsingissä annetaan paljon nimiä, jotka eivät muissa kaupunginosissa nouse suosituimpien nimien listoille. Tällaisia ovat esimerkiksi *Vanessa*, *Nella*, *Jessica* ja *Luca* tai *Luka* sekä *Ahmed*, *Ibrahim* ja *Abdirahman*. Jälkimmäisissä nimissä on selvästi nähtävissä Itä-Helsingin monikulttuurisuus. (Pajari 2015.) Vuosaaren aineistossa esiintyy joitakin edellä mainituista nimistä, mutta aivan suosikkienimien joukosta nämä jäivät kuitenkin vielä kauaksi. *Nella*-nimen oli saanut Vuosaaressa 16 tyttöä, *Vanessoja* löytyy aineistosta 10 ja *Jessicoja* vain 6. *Luca*-nimeä oli annettu 11 kertaa ja *Luka*-nimeä hieman vähemmän. Aineistossani Vuosaaren monikulttuurisuus ei näy kovin runsaana tai selvänä, koska muista kulttuureista tulevia lapsia melko harvoin kastetaan suomenkieliseen evankelisluterilaiseen kirkkoon.

Kuviossa 5 on esitetty Helsingin 10 suosituinta tyttöjen ensinimeä ajalla 2005–2014. Pylväät kuvaavat, kuinka paljon näitä nimiä annettiin Munkkiniemen ja Vuosaaren evankelisluterilaisissa seurakunnissa vuosina 2000–2014.

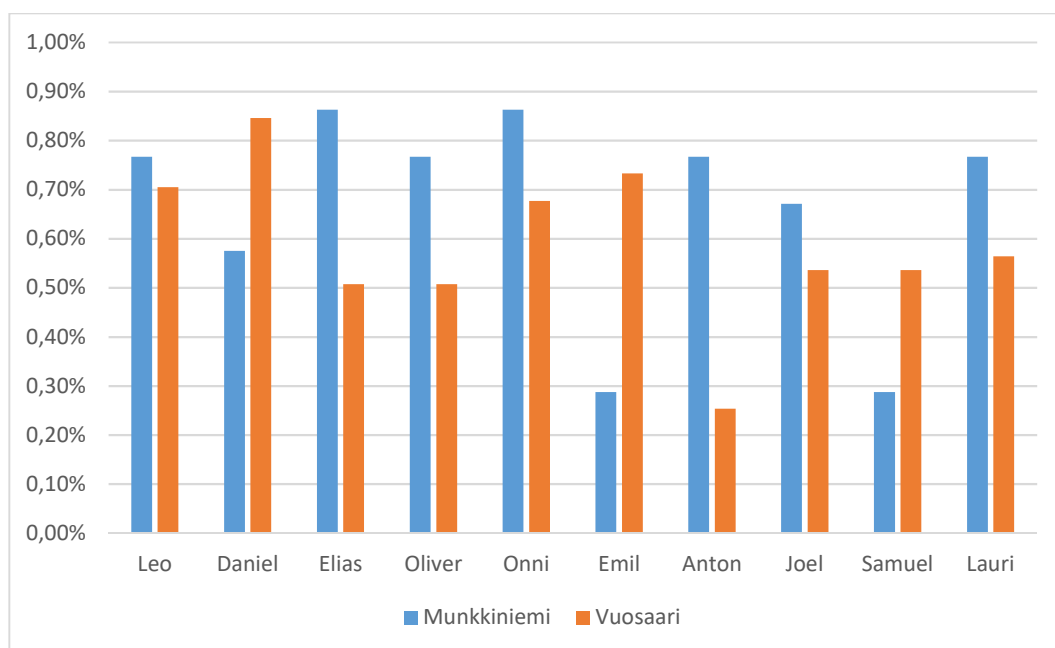

Kuvio 5. Helsingin kymmenen suosituinta tyttöjen ensinimeä Munkkiniemen ja Vuosaaren aineistoissa.

Munkkiniemessä tyttöjen suosituimmat nimet ovat osittain samoja kuin Helsingissä, mutta erojakin löytyy. Esimerkiksi Munkkiniemessä kolmanneksi suosituin *Anna* ei yllä lainkaan Helsingin kymmenen suosituimman tytön nimen joukkoon. Myöskään Munkkiniemessä suositut *Iiris*, *Julia*, *Iida*, *Saara*, *Stella* ja *Venla* eivät ole Helsingin suosituimpien nimien joukossa. Koko Helsingissä suositut *Siiri*, *Olivia* ja *Helmi* eivät puolestaan ole Munkkiniemessä saaneet suosiota. Esimerkiksi Helsingin yhdeksänneksi suosituin tytön nimi *Olivia* löytyy Munkkiniemen aineistosta vain kerran. Täytyy kuitenkin muistaa, että eroja saattaa selittää myös se, että eivät aineistot ole aivan samalta aikaväliltä. Helsingin suosituimpien ensinimien aineisto ei ulotu 2000-luvun alkuun, mikä hankaloittaa nimien vertailua Munkkiniemen ja Vuosaaren suosituimpiin nimiin. Nimien suosio vaihtelee nopeasti, ja yhden vuosikymmenenkin aikana nimi voi menettää tai kasvattaa suosiotaan jollakin alueella huomattavasti. 2000-luvun alussa hyvin suosittu nimi ei enää muutamaa vuotta myöhemmin välttämättä enää ylläkään suosituimpien nimien joukkoon.

Vuosaaren aineiston suosituimmat tyttöjen nimet ovat osittain samoja kuin Helsingin suosituimmat tyttöjen nimet, mutta näistäkin löytyy muutamia eroavaisuuksia. Esimerkiksi Vuosaaren aineistossa kolmanneksi suosituin *Nea* puuttuu kokonaan Helsingin kymmenen suosituimman nimen joukosta. Myöskään Vuosaaren aineistossa suositut *Julia*, *Pinja* ja *Venla* eivät ole yltäneet Helsingin suosituimpien

tytönnimien listalle. Kiinnostavaa on, että Helsingin toiseksi suosituin tytönnimi *Emma* ei yllä Vuosaaren aineistossa lähellekään kymmentä suosituinta nimeä ja Helsingin suosituin tytönnimi *Sofia* on Vuosaaren aineistossa vasta kahdeksanneksi suosituin. Myöskään Helsingin alueella suositut tytönnimet *Olivia* ja *Helmi* eivät yllä Vuosaaren aineiston kärkinimien joukkoon, mutta niitä on kuitenkin annettu jonkin verran. Sen sijaan Helsingissä seitsemänneksi suosituin tytönnimi *Elsa* on Vuosaarella annettu vain 13 kertaa, joten nimi jää kauas kymmenen suosituimman nimen joukosta.

Kuvio 6. Helsingin kymmenen suosituinta poikien ensinimeä Munkkiniemen ja Vuosaaren aineistoissa.

Kuviossa 6 on esitetty Helsingin 10 suosituinta poikien ensinimeä ajalla 2005–2014. Palkit kuvaavat, kuinka paljon näitä nimiä annettiin Munkkiniemen ja Vuosaaren evankelisluterilaisissa seurakunnissa vuosina 2000–2014.

Munkkiniemen aineiston kaksi suosituinta pojannimeä, *Matias* ja *Alvar*, eivät yllä lainkaan Helsingin suosituimpien nimien listalle. Myöskään Munkkiniemen suosituimpien nimien joukkoon yltäneet *Julius* ja *Tuomas* eivät näy Helsingin suosituimpien joukossa. Sen sijaan listalla on sellaisia nimiä, jotka eivät Munkkiniemen aineistossa olleet kovinkaan suosittuja, kuten *Emil* ja *Samuel*. Myöskään *Daniel* ja *Joel* eivät yltäneet Munkkiniemen suosituimpien pojannimien joukkoon, mutta näitä nimiä kuitenkin esiintyi aineistossa jonkin verran.

Vuosaaren aineiston suosituimmat pojannimet poikkeavat Helsingin aineistosta enemmän kuin Munkkiniemessä. Esimerkiksi Vuosaaren aineiston suosituinta pojannimeä *Leeviä* ei näy Helsingin kymmenen suosituimman nimen joukossa. Myös Vuosaassa suositut pojannimet *Aleksi*, *Niko*, *Veeti*, *Joona*, *Eetu*, *Jesse*, *Joonas* ja *Mikael* puuttuvat Helsingin suosituimpien nimien listalta kokonaan. Tätä saattavat selittää myös aineistojen ajalliset erot. Esimerkiksi *Leevi*-nimeä on Vuosaassa annettu eniten vuosina 2000–2002, minkä jälkeen nimen suosio on hieman hiipunut. Samoin pojannimi *Eetu* on ollut Vuosaassa suosituin 2000-luvun alkupuolella. Helsingin suosituimpien nimien tilasto ei yllä näin kauas.

Helsingin viidenneksi suosituin pojannimi *Onni* oli myös Vuosaassa melko suosittu, vaikkei aivan kärkinimien joukkoon yltänytkään. Myös nimiä *Elias*, *Oliver*, *Joel*, *Samuel* ja *Lauri* annettiin jonkin verran. Sen sijaan Helsingin seitsemänneksi suosituin *Anton* annettiin Vuosaassa nimeksi harvoin, se esiintyi aineistoissa vain 9 kertaa.

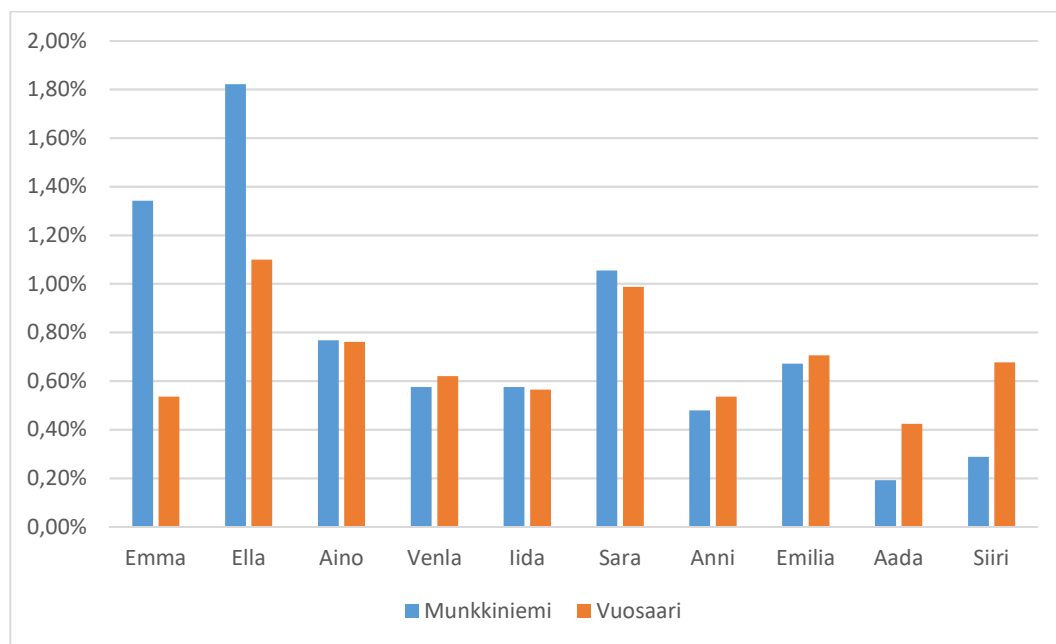
4.3 Suomen suosituimmat lasten ensinimet

Tässä luvussa vertaan aineistojeni suosituimpia ensinimiä Väestörekisterikeskuksen (HS: Poikien hittinimet 2000–2013; HS: Tyttöjen hittinimet 2000–2013) tietoihin Suomen suosituimmista lasten ensinimistä vuosina 2000–2013.

Kuviossa 7 on esitetty Helsingin 10 suosituinta tyttöjen ensinimeä ajalla 2005–2014. Kunkin nimen kohdalla olevat palkit kuvaavat sitä, kuinka paljon näitä nimiä annettiin Munkkiniemen ja Vuosaaren evankelisluterilaisissa seurakunnissa vuosina 2000–2014.

Suosituimmat tytönnimet *Emma* ja *Ella* olivat myös Munkkiniemen suosituimmat nimet, vain eri järjestyksessä. Sen sijaan koko maassa suositut *Aada* ja *Siiri* olivat Munkkiniemen aineistossa hyvin harvinaisia. Munkkiniemen kolmanneksi suosituinta *Annaa* ei löydy Suomen suosituimpien tytönnimien joukosta, vaikka *Anna* on nimenä kestopopulaari, jota annetaan vuosikymmenestä toiseen. 1800-luvun Suomessa yksi kymmenestä tytöstä sai nimekseen *Anna*, Itä-Suomessa jopa kaksi kymmenestä (Kiviniemi 2006: 17). *Annan* suosionhuippuja on ollut 1800–1900-lukujen vaihteesta lähtien kaksi: vuosina 1900–1919 ja 1980–1999. 2000-luvulle tultaessa nimen suosio on ollut laskussa, ja vuosina 2000–2015 nimen

on saanut enää 2833 tyttöä. (Nimipalvelu.) Onkin huomattavaa, että nimi on Munkkiniemessä niin suosittu sen tähänhetkiseen valtakunnalliseen suosioon nähden. *Annan* variantti *Anni* oli sen sijaan Suomen seitsemänneksi suosituin tyttönnimi. *Anni* ei yltänyt Munkkiniemen suosikkinimien joukkoon, mutta sitä oli kuitenkin annettu muutamia kertoja.

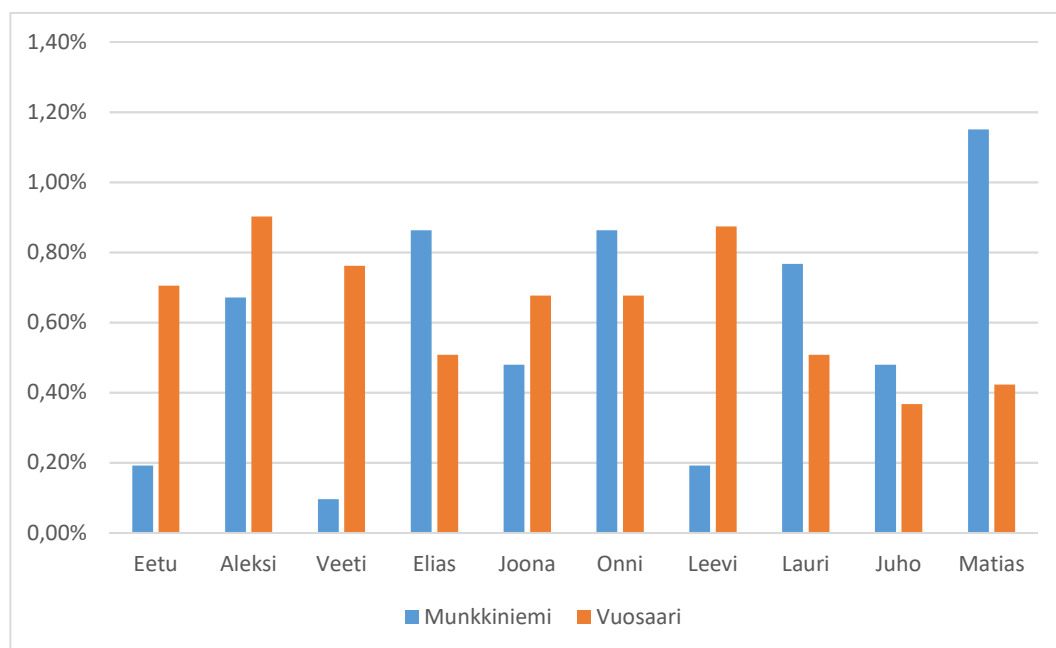
Kuvio 7. Suomen kymmenen suosituinta tyttöjen ensinimeä Munkkiniemen ja Vuosaaren aineistoissa.

Iiris, Julia, Elsa, Saara, Sofia ja *Stella* olivat Munkkiniemen suosituimpia tyttönnimiä, mutta eivät yltäneet Suomen suosituimpien nimien joukkoon. *Julian, Sofian* ja *Stellan* suosioon saattaa vaikuttaa Munkkiniemen alueen runsas ruotsinkielinen väestö ja nimimaisema, jotka nostavat ruotsinkielisten nimien määrää ja suosiota.

Vuosaaren kolmanneksi suosituinta tyttönnimeä *Neaa* ei löydy lainkaan koko maan kärkekymmeniköistä. *Nea*-nimen on vuosina 2010–2015 saanut alle 1000 tyttöä, ja nimen suosio näyttäisi olevan laskussa. Nimen suosionhuippu on ollut vuosina 2000–2009, jolloin *Nea* annettiin nimeksi 3738 tytölle. (Nimipalvelu.) Myös Vuosaaren suosikkinimet *Julia, Sofia* ja *Pinja* puuttuvat valtakunnallisesti suosituimpien nimien joukosta. Koko maan suosikkinimi *Emma* on puolestaan Vuosaarissa jäänyt suosikkinimien ulkopuolelle. Maan laajuisesti suosittu *Iida, Anni* ja

Aada olivat myös Vuosaarella kohtuullisen suosittuja, mutta eivät yltäneet kärkinimiksi.

Kuviossa 8 on esitetty Suomen 10 suosituinta poikien ensinimeä vuosina 2000–2013. Kunkin nimen kohdalla olevat prosentteja ilmaisevat palkit kuvaavat sitä, kuinka paljon näitä nimiä annettiin Munkkiniemen ja Vuosaaren evankelisluuterilaisissa seurakunnissa vuosina 2000–2014.

Kuvio 8. Suomen kymmenen suosituinta poikien ensinimeä Munkkiniemen ja Vuosaaren aineistoissa.

Munkkiniemen suosituimmat pojannimet näyttäisivät jonkin verran eroavan koko maan laajuisista suosikkinimistä. Esimerkiksi suosituin pojannimi *Matias* on Suomen tilastoissa vasta kymmenentenä, ja toiseksi suosituin *Alvar* ei yllä lainkaan Suomen suosituimpien nimien listalle. *Alvar* onkin vuosina 2000–2015 annettu etunimeksi vain 1251 kertaa, mikä tarkoittaa, ettei nimi ole kovinkaan suosittu. Vertailukohteena voidaan mainita *Matias*, joka on vuosina 2000–2015 annettu 6394 kertaa. (Nimipalvelu.) Myöskään Munkkiniemen suosikkinimet *Anton*, *Julius*, *Leo*, *Oliver* ja *Tuomas* eivät ole yltäneet koko maan suosituimpien nimien joukkoon. Munkkiniemen alueella on runsas ruotsinkielinen väestö, joka varmasti vaikuttaa myös nimien valintaan. Vaikka tutkimani nimet ovatkin suomenkielisessä seurakunnassa annettuja nimiä, vaikuttaa ympäröivä nimimaisema todennäköisesti myös

suomenkielisten perheiden nimivalintoihin. Munkkiniemen suosikkinit *Alvar*, *Anton*, *Julius*, *Leo* ja *Oliver* ovat myös suomenruotsalaisessa nimipäiväkalenterissa.

Suomessa vuosien 2000–2013 suosituin poikien ensinimi *Eetu* oli Munkkiniemessä annettu vain kaksi kertaa, molemmat näistä vuonna 2014. Myöskään suosikkinit *Aleksi*, *Joona* ja *Juho* eivät yltäneet Munkkiniemen suosituimpien nimien joukkoon. Myös *Leevin* ja *Veetin* suosio on Munkkiniemessä ollut hyvin vähäistä muuhun Suomeen nähden. *Leevejä* oli Munkkiniemessä kastettu kaksi ja *Veetejä* yksi.

Myös Vuosaassa on nähtävissä joitakin eroavaisuuksia verrattuna koko maan tilastoihin. Esimerkiksi Vuosaaren kolmanneksi suosituinta pojannimeä *Danielia* ei löydy lainkaan maan kärkikymmeniköstä. Vuosaaren suosikit *Niko*, *Leo*, *Jesse*, *Joonas* ja *Mikael* eivät yltäneet Suomen suosituimpien nimien listalle. Suomen kuudenneksi suosituin *Onni* on saavuttanut myös Vuosaassa jonkin verran suosiota, mutta kärkikymmenikköön nimi ei ole yltänyt. Myöskään koko maassa suositut *Elias*, *Lauri*, *Juho* ja *Matias* eivät ole Vuosaassa olleet erityisen suosittuja pojannimiä.

4.4 Harvinaiset nimet

Poimin Vuosaaren ja Munkkiniemen aineistoista myös harvinaisia nimiä ja tarkastelin, millaisia nämä nimet ovat ja onko niitä annettu jommallakummalla alueella useammin. Harvinaiseksi luokittelin nimen, jota oli 1.2.2016 mennessä Väestörekisterikeskuksen nimipalvelun mukaan annettu Suomessa alle 100 kertaa. Harvinaiselle nimelle ei ole olemassa mitään yleistä määritelmää, joten alle sadan nimen raja on itse määrittelemäni. Alle 100 nimenkantajaa vaikutti mielestäni kaikista sopivimmalta rajaukselta harvinaiselle nimelle myös aineistoni koko huomioon ottaen.

Harvinaiset nimet Vuosaaren aineistossa:

<i>Aaroni</i>	<i>Alagie</i>	<i>Allu</i>	<i>Amaia</i>	<i>Amie</i>
<i>Anahita</i>	<i>Anisha</i>	<i>Ariella</i>	<i>Bambi</i>	<i>Beni</i>
<i>Camila</i>	<i>Camilo</i>	<i>Eeki</i>	<i>Elon</i>	<i>Ennica</i>
<i>Erjona</i>	<i>Fidel</i>	<i>Fiinu</i>	<i>Giselle</i>	<i>Iipo</i>
<i>Immi</i>	<i>Inessa</i>	<i>Jenia</i>	<i>Jenica (2)</i>	<i>Jomi</i>
<i>Joosa</i>	<i>Josèfina</i>	<i>Junia</i>	<i>Kirmo</i>	<i>Koda</i>
<i>Kwame</i>	<i>Layla</i>	<i>Lianna</i>	<i>Madelein</i>	<i>Marilyn</i>
<i>Marilyn</i>	<i>Markkus</i>	<i>Miilo</i>	<i>Nelle</i>	<i>Nene</i>
<i>Nenne</i>	<i>Neri</i>	<i>Nici</i>	<i>Nida</i>	<i>Nikos</i>
<i>Noella</i>	<i>Perla</i>	<i>Romi</i>	<i>Ronaldo</i>	<i>Ronya</i>
<i>Sarai</i>	<i>Sennu</i>	<i>Synnove</i>	<i>Tiara</i>	<i>Tico</i>
<i>Tiiti</i>	<i>Timjami</i>	<i>Toma</i>	<i>Tuulianna</i>	<i>Tuuliina</i>
<i>Unna-Liina</i>	<i>Veerti</i>	<i>Velma</i>	<i>Vexi</i>	<i>Via</i>
<i>Viona</i>	<i>Zelda</i>	<i>Zeynep</i>		

Harvinaiset nimet Munkkiniemen aineistossa:

<i>Adila</i>	<i>Annabell</i>	<i>Kateriina</i>	<i>Pihka</i>	<i>Toija</i>
--------------	-----------------	------------------	--------------	--------------

Vuosaareissa harvinainen nimi annettiin vuosina 2000–2014 kaikkiaan 69 kertaa ja Munkkiniemessä vain 5 kertaa. Vuosaareissa harvinaisia nimiä on siis annettu moninkertainen määrä Munkkiniemeen verrattuna, myös aineistojen kokoero huomioon ottaen. Kiinnostavaa on, että nimi *Jenica* on annettu Vuosaareissa 2000-luvulla kaksi kertaa, kun se on koko Suomessa annettu 2000-luvulla vain 12 kertaa.

Molempien alueiden harvinaisten nimien joukosta löytyy sekä vieraskielisiä että omakielisiä nimiä, sekä nimiä, joiden kieltä on vaikea määrittää. Varsinkin Vuosaaren harvinaisimpien nimien joukossa on runsaasti vieraskielisiä piirteitä sisältäviä nimiä. Todennäköisesti osa näistä on monikulttuuristen ja maahanmuuttajaperheiden evankelisluterilaiseen kirkkoon kastamien lasten nimiä. Joukossa on myös jonkin verran nimiä, jotka näyttäisivät olevan yleisenä käytössä olevien etunimien muunnoksia (esim. *Veeti*, *Vertti* > *Veerti*, *Fiona* > *Viona*, *Markus* > *Markkus*) tai lempinimiä (*Alvar* > *Allu*, *Benjamin* > *Beni*, *Senja* > *Sennu*, *Neea* > *Nene*). Monen nimen taustalla näyttäisi olevan jonkin yleisemmän nimen muotti (esim. *Julia* > *Junia*, *Vilma* > *Velma*). Kuten luvussa 3.4 kerroin, suositut nimet voivat motivoida muiden rakenteeltaan samankaltaisten nimien muodostusta. Sartjärvi (2013: 44–45) kutsuu etunimimuoteiksi samanloppuisten nimien rykelmiä, joiden pohjalta voidaan muodostaa uusia rakenteeltaan samantyyppisiä nimiä.

5 Nimien vieraskieliset piirteet

Tässä luvussa luokittelen ja vertailen Munkkiniemen ja Vuosaaren aineistojen nimiä niiden sisältämien vieraskielisten piirteiden mukaan. Etunimien vierasperäisyyden ja -kielisyyden määritteleväminen on hieman haastavaa, sillä suuri osa suomalaisessa nimipäiväkalenterissa olevista etunimistä on eri tavoilla ja eri aikoina muista kielistä lainautuneita nimiä, jotka ovat ajan saatossa eriasteisesti mukautuneet suomen kieleen. Tähän on vaikuttanut ennen kaikkea kristinuskon leviäminen, joka toi mukanaan Suomeen kristillisperäisen etunimistön. Kristillisperäinen nimistö syrjäytti omakielisen ja germaanisista kielistä lainautuneen etunimistön lähes täysin 1100-luvulta alkaen muutaman vuosisadan kuluessa. Suurin osa näistä pyhimysten nimistä ja muista raamatullisista nimistä on heprealaisia, kreikkalaisia ja roomalaisia. Vierasasuisista kristillisistä nimistä alkoi nopeasti muodostua suomalaisia muotoja, mutta koska asiakirjat olivat ruotsiksi, nimet merkittiin niihin edelleen ruotsinkielisessä asussa. Monet kristillisperäiset nimet ovat nykyisessä nimistössä vakiintuneet suomenkielisiksi, ja useiden kristillisperäisten nimivarianttien yhteys kantanimiinsä ei ole enää helposti nähtävissäkään (esim. *Elijahu* > *Elias*, *Laurentius* > *Laura*). Nimiä on lainautunut suomen kieleen toki muitakin teitä, ja uusia nimiä muodostuu koko ajan lisää. Toiset nimet unohdetaan, ja jotkut löydetään tai keksitään uudelleen. Toisinaan samanasuinen nimi voi olla käytössä eri kielissä ja olla silti alkuperältään eri nimi. (Kiviniemi 1993: 117–122.) Esimerkiksi nimi *Neo* tarkoittaa afrikkalaisessa tswanan kielessä lahjaa, mutta on samanasuisena käytössä myös Ranskassa, Iso-Britanniassa ja Ruotsissa, joissa nimi on alkuperältään kreikkalainen ja tarkoittaa uutta (*Behind the Name*). Nimien kielen määrittely on hyvin haastavaa, eikä se aina ole mahdollistakaan.

On myös huomionarvoista, etteivät vanhemmat välttämättä ajattele nimeä antaessaan sitä, minkä kielen nimi on. Kuten aiemmin kerroin, osalle vanhemmista nimen omakielisyys voi olla tärkeä nimeämisperuste ja osa haluaa lapselleen kansainvälisen nimen. Osa ei kuitenkaan välttämättä ajattele nimeä valitessaan lainkaan sen alkuperää. Nimen vieraskielisyys ei siis aina ole tietoinen valinta. Nimenkäyttäjillä ja -antajilla on usein myös hyvin eriäviä käsityksiä siitä, onko jokin nimi oma- vai vieraskielinen.

Kiviniemi (1993) puhuu omakielisistä, omaperäisistä, vieraskielisistä, vierasasuisista, suomalaistetuista ja suomalaistuneista etunimistä. Omakielisillä nimillä

hän viittaa nimiin, jotka voidaan ymmärtää suomen kielen pohjalta, eli niillä on suomen kielessä jokin merkitys, kuten *Helmi*. Omaperäisiä sen sijaan ovat kansanrunoudesta saadut kielellisesti läpinäkymättömät etunimet, kuten *Väinö*, ja omakielisten nimien myöhemmät läpinäkymättömät mukaelmat (esim. *Aino* > *Aini*, *Ilma(ri)* > *Ilmo*). Vieraskieliset nimet Kiviniemi jakaa vierasperäisiin ja vierasasuisiin nimiin. Vierasperäisillä nimillä hän tarkoittaa omakielisten nimien vastakohtaa tai nuorehkoja lainanimiä. Vierasasuilla nimillä hän puolestaan viittaa nimien epäsuomalaiseen kirjoitusasuun. Kirjoitusasultaan epäsuomalaiset nimet ovat kuitenkin voineet olla käytössä hyvin kauan, ja niillä saattaa olla myös täysin suomalaistuneita variantteja. Suomalaistuneilla ja suomalaistetuilla nimillä Kiviniemi viittaakin vierasasuisiin nimiin, jotka ovat saaneet, tai joille on annettu, paremmin suomen kieleen sopiva kirjoitusasu. Nimet voivat olla myös eriasteisesti suomalaistuneita. Täysin suomalaistuneet nimet, kuten *Matti* tai *Liisa*, ovat muovautuneet suomen kieleen niin äänne- ja kirjoitusasultaan kuin rakenteeltaankin, eikä niitä useinkaan mielletä vierasperäisiksi. Osaksi suomalaistuneissa nimissä on sekä lähökielen että suomen kielen piirteitä (esimerkiksi *Sofia*), eikä niitä useinkaan voida suomalaistaa enää enempää ilman että siirryttäisiin selkeästi erilaisiin nimivariantteihin. (mts. 124–127.) Könönen (2001: 108) kutsuukin tällaisia nimiä mahdollisimman suomalaistuneiksi nimiasuiksi. Sitaattilainoilla Kiviniemi (1993) puolestaan tarkoittaa nimiä, jotka on kirjoitettu täysin alkuperäisen vieraan kielen mukaisessa asussa. Kiviniemikin myöntää, että näiden ryhmien rajanveto on hyvin hankalaa ja yksiselitteisiä ryhmiä on vaikeaa muodostaa. (mts. 124, 128.)

Tässä työssäni käytän edellisistä käsite-ryökyistä lähinnä vain käsitettä vieraskielinen nimi. Käsitteellä vieraskielinen nimi viitataan vierasasuisiin nimiin eli nimiin, jotka jollain tapaa poikkeavat suomen kielestä äänne- ja kirjoitusasultaan tai rakenteeltaan, sekä sitaattilainoihin, jotka kirjoitetaan täysin vieraan kielen mukaisesti ja ovat samanasuisina käytössä jossakin vieraassa kielessä. Vieraskielisiksi en ole kuitenkaan laskenut niitä vierasasuisia tai lainanimiä, jotka ovat yleistyneet niin suosituiksi, että ne ovat suomenkielisessä nimipäiväkalenterissa. Tällaisia suomen kieleen hyvin vakiintuneita nimipäiväkalenteriin kuuluvia vieraskielisiä nimiä ovat esimerkiksi *Aada*, *Olga*, *Helga*, *Noel* ja *Hugo*. Toki rajaaminen nimipäiväkalenterin perusteella ei ole paras mahdollinen nimen suomen kieleen vakiintuneisuuden mittari, sillä nimen täytyy olla melko suosittu päästäkseen nimipäiväkalente-

riin, ja usein nimet päätyvät kalenteriin vasta kun ovat jo suosionsa huipulla. Kalenterissa on myös nimiä, jotka eivät enää vuosikymmeniin ole olleet suosittuja. Kalenteri ei siis anna suomalaisesta nimistöstä välttämättä kovin ajankohtaista kuvaa. (Könönen 2001: 111.) Ruotsinkieliseen nimipäiväkalenteriin pääsyn ehtona on, että nimellä on viimeisen 50 vuoden aikana ollut vähintään 50 kantajaa. Suomenkielisessä kalenterissa raja on huomattavasti korkeampi, 500 nimenkantajaa. (Nimipäiväkalenteri.) Kuten aiemmissa luvuissa on jo tullut ilmi, nimenanto on 2000-luvulle tultaessa koko ajan yksilöllisempää, ja eri nimiä muodostetaan ja annetaan aina vain enemmän. Tilanne on siis hyvin toisenlainen kuin menneinä vuosikymmeninä, jolloin eri nimiä oli vähemmän ja suosituilla nimillä oli enemmän kantajia.

Kun pohditaan nimien kotimaisuutta tai vieraskielisyyttä, joudutaan usein myös sellaisten käsitteiden äärelle kuin perinteinen tai uusi nimi. Kiviniemi (1993) jakaa nimet perinteisiin ja uusiin nimiin sen mukaan, milloin ne ovat tulleet käyttöön. Hän kutsuu perinteisiksi nimiksi sellaisia etunimiä, jotka ovat tulleet Suomessa käyttöön viimeistään 1800-luvun alkupuolella. Tämä sopii Kiviniemen mukaan perinteisten ja uusien nimien rajaksi, koska virallinen etunimistömme alkoi omakielistyä ja suomalaistua vasta 1800-luvun puolivälissä. Tätä ennen etunimistö oli vierasasuista ja Ruotsin almanakan mukaista. Uusia nimiä ovat näin sellaiset etunimet, jotka ovat 1800-luvun puolivälistä lähtien ilmaantuneet suomalaiseen etunimistöön uusina niminä ja joilla ei ole esikuvia tätä aiemmassa nimistössä. (mts. 40–41.)

Maallikon käsitys perinteisistä nimistä voi kuitenkin olla hyvin erilainen. Esimerkiksi Minna Nurmisen (2014) tutkielmassa nimenantajat luonnehtivat perinteisiksi sellaisia nimiä kuin *Elsie*, *Helmi*, *Petteri* ja *Osmo* (mts. 116). *Elsie* on Suomessa melko harvinainen nimi, mutta sillä on tunnetumpi perinteinen variantti *Elsi*, joka on voinut vaikuttaa *Elsien* herättämiin mielikuviin. *Helmi* on Kiviniemen (2003) mukaan 1860-luvulla keksitty omakielinen nimi. Vaikka nimi on nykyihmisen käsityksen mukaan vanha ja käsitetään perinteiseksi, se ei silti täytä Kiviniemen määritelmää perinteisestä nimestä. *Petteri* puolestaan kuuluu vanhaan *Pietarista* eli *Petruksesta* lähtöisin olevaan nimiperheeseen. *Osmo* sen sijaan on esiintynyt jo kansanrunoudessa, joten sen voi ajatella olevan määritelmän mukainen perinteinen nimi. (mts. 125, 286.)

Kiviniemen määritelmä perinteisestä nimestä alkaakin olla hieman vanhentunut. Mielestäni perinteiseksi nimeksi voitaisiin nykyään laskea nimet, jotka ovat olleet käytössä vähintään 1800-luvun loppupuolelta lähtien, sillä monet nykypäivänäkin suositut vanhat nimet ovat peräisin tältä ajalta. Mielestäni reilusti yli sata vuotta käytössä olleita nimiä ei voida enää pitää uusinakaan niminä. Vastakohtana perinteisille nimille ovat 1900- tai 2000-luvuilla käyttöön otetut aidosti uudet ja modernit nimet.

Seuraavissa luvuissa esittelen Munkkiniemen ja Vuosaaren aineistoista poimimiani vieraskielisiä nimiä. Olen jaotellut nimet ryhmiin sen mukaan, miten vieraskieliset piirteet niissä ilmenevät. Nimet eivät aina ole yksiselitteisesti suomenkielisiä tai vieraskielisiä, eivätkä kaikki nimet ole vieraskielisiä samalla tavalla. Monet aineistoni nimistä sopisivat myös useampaan ryhmään sisältämiensä vieraskielisten piirteiden perusteella.

5.1 Lyhyenä merkitty pitkä vokaali

Henkilönnimiä koskee suomen kielen kirjoituksen foneemiperiaate, että yhtä äännettä vastaa kirjoituksessa lähestulkoon aina yksi kirjain, eli kirjoitusjärjestelmä on melko foneeminmukainen. Pitkää äännettä merkitään kahdella kirjaimella. Poikkeuksena periaatteesta on esimerkiksi *η*-äänne, jolla ei ole omaa merkkiä. (VISK: § 7.) Tätä voidaan käyttää perusteena sille, että suomalaisessa asussa olevat etunimet pitäisi kirjoittaa niin, että niiden kirjoitusasu vastaa suomalaista ääntämisasua. Siispä esimerkiksi ruotsinkielisen kalenterin mukainen *Ida* voidaan ajatella vieraskieliseksi nimeksi, kun tämän pitkävokaalista varianttia *Iida* voidaan pitää nimen suomalaistuneena varianttina. (Könönen 2001: 109.) Ruotsinkieliset nimiasut ovat Kiviniemen (1993: 130–131) mukaan yleisimpiä suomenkielisten keskuudessa sellaisilla alueilla, joilla ruotsinkielistä väestöä on paljon. Siispä ei ole ihme, että varsinkin Munkkiniemessä tällaisia nimiä on annettu paljon myös perheissä, jotka kuuluvat suomenkieliseen seurakuntaan.

Lyhyenä merkitty pitkä vokaali Munkkiniemessä:

<i>Ada</i>	<i>Amos</i>	<i>Aron</i>	<i>Emil</i>	<i>Erik</i>
<i>Erika</i>	<i>Eva</i>	<i>Ida</i>	<i>Illusia</i>	<i>Iris</i>
<i>Isa</i>	<i>Joa</i>	<i>Jonas</i>	<i>Karin</i>	<i>Katarina</i>
<i>Kia</i>	<i>Kira</i>	<i>Lovisa</i>	<i>Lukas</i>	<i>Lydia</i>
<i>Mea</i>	<i>Moa</i>	<i>Mona</i>	<i>Noa</i>	<i>Nora</i>
<i>Ria</i>	<i>Saga</i>	<i>Tia</i>	<i>Tua</i>	<i>Vera</i>

Näistä nimistä vain *Illusia*, *Joa*, *Mea*, *Noa*, *Ria*, ja *Tia* eivät ole ruotsinkielisessä nimipäiväkalenterissa. Ruotsinkielisessä kalenterissa esiintyminen voi vaikuttaa nimenvalkintaan myös suomenkielisissä perheissä, kun inspiraatiota haetaan nykyään usein kauempaakin kuin vain suomenkielisestä nimipäiväkalenterista. Näin ollen ruotsinkielisessä kalenterissa oleville nimille löytyy paljon kantajia myös suomenkielisestä seurakunnasta. Myös ympäröivä nimimaisema vaikuttaa siihen, millaisia nimiä lapsille valitaan. Omassa ympäristössä yleiset nimet alkavat muuttua omissa korvissa tavallisiksi ja tutuiksi, eikä niitä välttämättä enää mielletä vieraskielisiksi.

Lyhyenä merkitty pitkä vokaali Vuosaaressa:

<i>Ada</i>	<i>Amos</i>	<i>Aron</i>	<i>Ava</i>	<i>Bea</i>
<i>Emil</i>	<i>Erik</i>	<i>Erin</i>	<i>Fia</i>	<i>Ida</i>
<i>Iris</i>	<i>Isa</i>	<i>Joa</i>	<i>Jonas</i>	<i>Kia</i>
<i>Lia</i>	<i>Lina</i>	<i>Lukas</i>	<i>Mea</i>	<i>Mia</i>
<i>Mio</i>	<i>Mona</i>	<i>Nia</i>	<i>Noa</i>	<i>Pia</i>
<i>Saga</i>	<i>Tia</i>	<i>Tua</i>	<i>Vera</i>	<i>Via</i>

Noin puolet näistä lyhytvokaalisista nimistä ovat ruotsinkielisessä kalenterissa. Nimistä *Ava*, *Bea*, *Fia*, *Joa*, *Lia*, *Mea*, *Mio*, *Nia*, *Noa*, *Tia*, *Vera* ja *Via* eivät ole ruotsinkielisessä nimipäiväkalenterissa.

Vuosaaren lyhytvokaalisten nimien joukossa on joitakin samoja nimiä kuin Munkkiniemessä, mutta eri nimiä löytyy myös melko paljon. Kolmikirjaimisia äänneasultaan hyvin samantyyppisiä nimiä, kuten *Fia*, *Lia*, *Nia*, *Mia*, *Mea* ja *Mio*, on Vuosaaren aineistossa runsaammin kuin Munkkiniemessä.

Tämä vieraskielisyyden tyyppi näyttäisi aineostoni mukaan olevan yleisempi tytön- kuin pojannimissä. Usein samoilla alueilla suositaan samojen nimien sekä lyhyt- että pitkävokaalisia variantteja, jolloin toisen nimen suosio vaikuttaa myös

toiseen. Joskus lyhytvokaalinen variantti on myös yleistynyt pitkävokaalista yleisemmäksi. (Kiviniemi 1993: 132–33.) Tällaisia ovat esimerkiksi Munkkiniemen aineistossa esiintyneet *Emil, Erik, Erika, Illusia, Karin, Mea, Moa, Mona, Saga* ja *Tua*. Vuosaaren aineistossa pitkävokaalisia varianttejaan yleisempiä ovat *Bea, Emil, Erik, Erin, Joa, Mea, Mio, Mona, Nia, Pia, Saga* ja *Tua*. Monet lyhytvokaalisista nimistä on yksinkertaisesti totuttu kirjoittamaan lyhytvokaalisina (esim. *Erin*). Monista lyhytvokaalisista nimistä on yleisenä käytössä sekä lyhyt- että pitkävokaalinen variantti. Tällaisia ovat esimerkiksi *Eva – Eeva, Ida – Iida, Iris – Iiris, Jonas – Joonas, Vera – Veera, Mia – Miia, Pia – Piia* ja *Tia – Tiia*. Kiinnostavaa on, että monissa suomenkielisissä perheissä näistä nimistä valitaan lyhytvokaalinen variantti, vaikka suomalainen pitkävokaalinen varianttikin on olemassa tai on jopa yleisempi kuin lyhytvokaalinen. Valitsemalla harvinaisempi lyhytvokaalinen variantti vanhemmat saattavat yrittää vältellä tavanomaisuutta, tai pyrkiä erottautumaan muista perheistä, joissa on valittu yleisempi pitkävokaalinen muoto.

Lyhytvokaalista kirjoitustapaa edustavia nimiä on annettu Munkkiniemessä 49 kertaa, mikä on noin 4,7 prosenttia koko nimiaineistosta. Vuosaaren aineistossa tämän tyyppisiä nimiä on annettu 127 kertaa, mikä on noin 3,6 prosenttia kaikista nimistä. Lyhyenä edustuvan pitkän vokaalin käyttö nimissä näyttäisi siis olevan hieman yleisempää Munkkiniemessä kuin Vuosaassa. Tätä saattaa selittää Munkkiniemen ruotsinkielisen väestön suurempi osuus. Vuoden 2015 alussa Munkkiniemen väestöstä 11,5 prosenttia oli ruotsinkielisiä ja 81,6 prosenttia suomenkielisiä, kun Vuosaassa väestöstä vain 4,9 prosenttia oli ruotsinkielisiä ja 74,6 prosenttia suomenkielisiä. (Helsinki alueittain 2015.) Vaikka suomenkieliseen seurakuntaan kuuluvat ovat enimmäkseen suomenkielisiä, vaikuttaa ympäröivä kielimaisema todennäköisesti henkilön nimimieltymyksiin, ja tätä kautta nimenvalkintaan.

5.2 Konsonanttiloppuisuus

Sanojen konsonanttiloppuisuutta pidetään epäsuomalaisena kielenpiirteenä. Usein vierasperäiset konsonanttiloppuiset nimet ovatkin suomalaistuneet vokaaliloppuisiksi (esim. *Oskar > Oskari, Kasper > Kasper*) Monesti tällaisia nimipareja käytetään rinnakkain, ja toisinaan vieraskielinen konsonanttiloppuinen nimi yleistyy suomalaista nimeä tavallisemmaksi, jolloin se on otettu nimipäiväkalenteriin suomalaisasuisen variantin rinnalle tai jopa sijasta. Tällaisia nimiä ovat esimerkiksi *Alvar*

ja *Jesper*. Konsonanttiloppuisuutta suositaan varsinkin ensimmäisissä etunimissä, sillä monitavuiset vokaaliloppuiset nimet ovat etuniminä raskaita ja sijoitetaan sen vuoksi jälkimmäisiksi nimiksi. (Kiviniemi 1993: 134.)

Konsonanttiloppuisia vieraskielisiä nimiä Munkkiniemessä:

<i>Alvin</i>	<i>Dan</i>	<i>Dennis</i>	<i>Doris</i>	<i>Einar</i>
<i>Eliel</i>	<i>Elliot</i>	<i>Evan</i>	<i>Evelin</i>	<i>John</i>
<i>Karel</i>	<i>Katrin</i>	<i>Mirjam</i>	<i>Nikolaj</i>	<i>Oskar</i>
<i>Tom</i>	<i>Vivian</i>			

Lisäksi aineistossa on paljon konsonanttiloppuisia nimiä, jotka voidaan määritellä vieraskielisiksi myös jonkun muun ominaisuuden, kuten sisältämiensä vierasperäisten konsonanttien tai lyhytvokaalisen kirjoitustavan vuoksi. Kaikilla konsonanttiloppuisilla nimillä ei toki ole vokaaliloppuisista varianttia, eikä niille kaikille hyvin todennäköisesti tule koskaan sellaista syntymään, ainakaan ilman että kyse olisi jo aivan eri nimestä. Osa näistä nimistä voitaisiin tällä perusteella luokitella myös si-
taattilainoiksi.

Näistä nimistä vain *Evan*, *Evelin*, *Karel*, *Katrin* ja *Nikolaj* eivät ole suomen-
ruotsalaisessa nimipäiväkalenterissa. Osa näistä konsonanttiloppuisista nimistä on-
kin todennäköisesti valittu alueen ruotsinkielisen väestön antaman mallin innoitta-
mana.

Konsonanttiloppuisia vieraskielisiä nimiä Vuosaarella:

<i>Aleks</i>	<i>Amir</i>	<i>Antton</i>	<i>Ariel</i>	<i>Arman</i>
<i>Arthur</i>	<i>Eelin</i>	<i>Eliel</i>	<i>Eliot</i>	<i>Elon</i>
<i>Emanuel</i>	<i>Esther</i>	<i>Evelyn</i>	<i>Isabel</i>	<i>Jamal</i>
<i>Jaron</i>	<i>Jason</i>	<i>Jens</i>	<i>Johan</i>	<i>Jon</i>
<i>Julian</i>	<i>Juliet</i>	<i>Karlos</i>	<i>Kasimir</i>	<i>Kaspian</i>
<i>Krislin</i>	<i>Leon</i>	<i>Madelein</i>	<i>Maj</i>	<i>Maksim</i>
<i>Malin</i>	<i>Marian</i>	<i>Marilin</i>	<i>Marilyn</i>	<i>Markkus</i>
<i>Marlon</i>	<i>Melek</i>	<i>Melvin</i>	<i>Milan</i>	<i>Nestor</i>
<i>Nikos</i>	<i>Noah</i>	<i>Oskar</i>	<i>Petter</i>	<i>Rakel</i>
<i>Raoul</i>	<i>Roman</i>	<i>Sam</i>	<i>Samir</i>	<i>Sarah</i>
<i>Simeon</i>	<i>Stefan</i>	<i>Tomas</i>	<i>Tristan</i>	<i>Vivian</i>
<i>Yasemin</i>	<i>Yasmin</i>			

Listassa ei ole montaakaan samaa nimeä kuin Munkkiniemessä. Näistä nimistä ovat ruotsinkielisessä kalenterissa *Eliel, Emanuel, Isabel, Jens, Johan, Jon, Kasimir, Maj, Malin, Melvin, Noah, Oskar, Petter, Rakel, Sam, Stefan, Tomas* ja *Vivian*.

Vaikuttaisi siltä, että tämä nimityyppi on huomattavasti yleisempi poikien kuin tyttöjen nimissä. Tyttöjen nimiksi useammin mielletäänkin nimet, jotka ovat vokaaliloppuisia, tai tarkemmin vielä *a*-loppuisia (Perttula 2013: 90). Tämä saattaa vaikuttaa myös siihen, etteivät nimet helposti mukaudu suomen kieleen, jos vokaaliloppuiseksi muuttaminen myös muuttaisi nimen oletettua sukupuolta.

Kaikkiaan konsonanttiloppuisia vierasperäisiä nimiä on Munkkiniemessä annettu 21 kertaa, eli näitä on 2 prosenttia koko aineistosta. Vuosaaressa tätä nimityyppiä esiintyi 73 kertaa, joka on 2,1 prosenttia aineistosta. Tämän tyyppinen vieraskielisyys oli siis vain aavistuksen yleisempää Vuosaaressa annetuissa nimissä. Näyttäisi siltä, että Munkkiniemessä tämäkin nimityyppi on saanut enemmän inspiraatiota ruotsin kielestä, kun Vuosaaressa mallit löytyvät useammin myös muista kielistä.

5.3 *Wille*-tyyppi

Yhdeksi erilliseksi vieraskielisten nimien luokaksi voidaan erottaa niin sanottu *Wille*-tyyppi. Myös tämä vieraskielisyyden tyyppi on osin päällekkäinen muiden aiemmin esiteltyjen tyyppien kanssa. Könösen (2001) mukaan *Wille*-tyypin nimiasusta tunnetaan myös suomalaistunut vakiintunut nimiasu (*Ville, Akseli, Kristiina*), mutta tämän rinnalla saatetaan käyttää myös vieraskielistä nimiasua (*Wilhelm, Axel, Christina*). Näiden ohella on alettu käyttää myös sellaisia nimiasuja, joissa on yhdistelmä sekä vieraan kielen mukaisia että suomalaistuneita piirteitä. Näin syntyvät esimerkiksi sellaiset nimiasut kuin *Wille, Axeli* ja *Cristiina*. Könösen mukaan tähän nimiasuun päädyttäisiin yleensä nimen eksoottisen ja persoonallisen ulkoasun vuoksi, sillä nimet eivät ääntämykseltään mitenkään eroa niiden täysin suomalaistuneista asuista. (mts. 116–118.) Kiviniemi (1993) kutsuu tätä nimityyppiä perusteettomalta näyttäväksi *w:n* käytöksi, mutta samaa nimenmuodostustapaa voidaan käyttää muissakin kuin *v*-alkuisissa nimissä. *Wille*-tyypin kohdalla täytyy huomioda, että jotkin vanhat nimet on vanhastaan kirjoitettu eri tavalla kuin nykyään. Esimerkiksi *Vilho* on ennen vuotta 1908 ollut nimipäiväkalenterissa asussa *Wilho*. Näin ollen *Wille*-tyypiltä näyttävän nimen valintaan voidaan joskus päätyä

myös valitsemalla nimi suvun piiristä tai muuten suosimalla vanhaa kirjoitusasua. (mts. 141–142.)

Könösen (2001: 116) mukaan 90-luvun nimitilastojen ja hänen aineistonsa perusteella näyttäisi siltä, että tämä nimityyppi olisi pikkuhiljaa yleistymässä. Oman aineistoni valossa tämä nimenmuodostuksen malli ei enää 2000-luvulla näytä kovinkaan suosituksi. Munkkiniemessä *Wille*-tyyppiä edustavat *Nicklas*, *Wenla*, *Wilhelmiina* ja *Wilma*. Jälkimmäisten kohdalla suomalaistunutta nimeä on muokattu vaihtamalla v:n paikalle vierasperäinen konsonantti w. *Nicklaksessa* puolestaan on joko yhdistetty suomalaistunut pojannimi *Niklas* ja englanninkielisissä kulttuureissa yleinen pojannimi *Nick* tai korvattu k konsonanteilla ck. Vuosaaressa *Wille*-tyyppiä oli käytetty vain hivenen Munkkiniemeä useammin. Vuosaaressa tämän mallin mukaan annettuja nimiä ovat *Alica*, *Caroliina*, *Micael*, *Micaela*, *Weeti*, *Wenla*, *Werner*i, *Wilho*, *Wiljami*, *Wille* ja *Wilma*. Näitä nimiä oli annettu yhteensä 20 kertaa. *Caroliinan*, *Micaelin* ja *Micaelan* kohdalla suomalaistuneen nimen konsonantti k on korvattu c:llä. Nimessä *Alica* konsonantti s on todennäköisesti korvattu c:llä, ja nimi lausuttaisiin samalla tavoin kuin kirjoitusasultaan suomalainen *Alisa*, tai sitten kyse on kokonaan uudesta nimestä.

Munkkiniemessä tätä nimityyppiä oli 0,4 prosenttia kaikista nimistä ja Vuosaaressa 0,6 prosenttia. *Wille*-tyypin käyttö on siis Vuosaaressa ollut vain hivenen yleisempää kuin Munkkiniemessä. Ainakin tämän aineiston valossa näyttäisi siltä, että 1990-luvulla yleistyneen nimityypin uutuudenviehätys on 2000-luvulle tultessa jo laantunut. Voi olla, että edellisillä vuosikymmenillä suosiota saanut nimenmuodostuksen malli koetaan jo liian kuluneeksi ja epämuodikkaaksi.

5.4 Y-loppuiset nimet

Monet vierasperäiset y-loppuiset nimet, kuten esimerkiksi *Jenny* ja *Fanny*, ovat vieraskielisyyttä tarkastellessa hieman ongelmatapauksia, koska ne ovat kerran jo olleet suomalaisessa nimipäiväkalenterissa 1900-luvun alkupuolella. Vuoden 1929 kalenteriuudistuksessa nämä englantilaisperäiset nimet poistettiin nimipäiväkalenterista ja korvattiin suomalaistuneilla nimiasuilla *Jenni* ja *Fanni*. (Kiviniemi 1993: 136–138.) Olen tässä tutkimuksessa kuitenkin päättänyt käsitellä y-loppuiset nimet vieraskielisinä, mikäli ne eivät ole nykyisessä nimipäiväkalenterissa, jonka voidaan ajatella olevan ajantasainen suositus suomalaisten nimien kirjoitusasusta. Kaikki y-

loppuiset nimet eivät tietenkään ole vieraskielisiä, kuten vaikkapa omakieliset nimet *Pyry* ja *Myrsky*.

Munkkiniemessä y-loppuisia vierasperäisiä nimiä oli annettu kuusi eri nimeä, ja kutakin nimeä vain yhden kerran: *Fanny*, *Emmy*, *Emily*, *Jenny*, *Jimmy* ja *Roy*. Näistä muut kuin *Emmy* ja *Emily* ovat ruotsinkielisessä nimipäiväkalenterissa.

Vuosaassa y-loppuisia vierasperäisiä nimi on luonnollisesti hieman enemmän, jo aineiston koostakin johtuen. Nimet *Anthony*, *Benny*, *Fanny*, *Henry*, *Jenny*, *Jeremy*, *Jerry*, *Jimmy*, *Lenny*, *Lily*, *Nelly*, *Sammy*, *Tommy*, *Tony* ja *Venny* edustivat Vuosaassa tätä vieraskielisyyden tyyppiä.

Nämä ovat *Antohnya*, *Jeremyä*, *Lennyä*, *Lilyä*, *Sammya* ja *Vennyä* lukuun ottamatta ruotsinkielisessä kalenterissa. Päänvaivaa luokittelun suhteen aiheutti y-loppuinen nimi *Myy*, joka ei löydy nimipäiväkalentereista. Päädyin kuitenkin pitämään nimeä suomenkielisenä, sillä mikäli ajatellaan nimen saaneen inspiraationsa Tove Janssonin Muumi-teoksista, on alkuperäisen ruotsinkielisen hahmon nimi *Lilla My* ja tämän pitkävokaalinen suomenkielinen käännös *Pikku Myy*. Näistä kahdesta lyhytvokaalinen *My* on huomattavasti yleisempi kuin pitkävokaalinen *Myy*. (Saarikalle & Suomalainen 2007: 279.)

On huomattava, että kaikilla y-loppuisilla nimillä ei ole olemassa *i*-loppuista varianttia tai *i*-loppuinen variantti on erittäin harvinainen. Nämä nimet voitaisiin luokitella myös sitaattilainoiksi.

Munkkiniemessä y-loppuisia nimiä oli annettu vain 6 eli 0,6 prosenttia kaikista alueella annetuista nimistä. Vuosaassa y-loppuisuus oli vain aavistuksen verran yleisempi vieraskielisyyden tyyppi. Vuosaassa y-loppuisia nimiä annettiin 29 kertaa, mikä on 0,8 prosenttia kaikista nimistä. Ero alueiden välillä on siis hyvin pieni, eikä ruotsinkielisten nimimallien käytön suhteenkaan ole nähtävissä mitään merkittäviä eroja.

5.5 Muut vieraskielisiä foneemeja sisältävät nimet

Appellatiiveissa vieraskielisinä pidetään foneemeja *b*, *c*, *f*, *q*, *x*, *w*, *z* ja *å*, sekä *g*-foneemia muualla kuin äng-äänteen merkintänä (Ikola 1990: 10,19). Samoja foneemeja voidaan pitää vieraskielisinä myös etunimissä, mutta on otettava huomioon, että foneemeja *b* ja *f* ei voida kovin helposti korvata suomalaisilla foneemeilla. Mo-

net näitä foneemeja sisältävät nimet ovatkin niiden mahdollisimman suomalaistuneessa nimiasussa, kuten esimerkiksi suosittu tytönnimi *Sofia*. Myös konsonanttiyhtymiä *-ph* (*f*:n merkkinä), *-th* ja nimenalkuista *chr*-yhtymää pidetään vieraskielisinä. (Kiviniemi 1993: 139–140.) Nähdäkseni myös *d*-foneemi voi olla melko vaikeasti korvattavissa, mutta ehkä joissakin tapauksissa mahdollinen.

Olen poiminut aineistostani sellaiset nimiä, joissa esiintyy edellä mainittuja vieraskielisiä foneemeja tai konsonanttiyhtymiä, sekä ne nimet, joissa on vierasperäinen aksenttimerkki. Ryhmässä on mukana nimiä, joissa on muitakin vieraskielisiä piirteitä, kuten lyhytvokaalinen kirjoitustapa tai konsonanttiloppaisuus. Vieraskielisyyden tyypit ovat tällä tapaa päällekkäisiä ja niiden rajat ovat häilyviä.

Vieraskielisiä foneemeja sisältävät nimet Munkkiniemessä:

<i>Adele</i>	<i>Alex</i>	<i>Alexandra</i>	<i>Alexander</i>	<i>Alida</i>
<i>Amélie</i>	<i>Anders</i>	<i>Angelica</i>	<i>Annabell</i>	<i>Axel</i>
<i>Camilla</i>	<i>Casimir</i>	<i>Casper</i>	<i>Christoffer</i>	<i>Cia</i>
<i>Ebba</i>	<i>Edgar</i>	<i>Edith</i>	<i>Edvin</i>	<i>Elida</i>
<i>Felix</i>	<i>Fredrik</i>	<i>Gilbert</i>	<i>Greta</i>	<i>Jessica</i>
<i>Jörgen</i>	<i>Leonardo</i>	<i>Luca</i>	<i>Lucas</i>	<i>María,</i>
<i>Michael</i>	<i>Nicolas</i>	<i>Oscar</i>	<i>Walter</i>	<i>Werner</i>
<i>Victor</i>	<i>Victoria</i>	<i>Wiljam</i>	<i>William</i>	

Noin puolet Munkkiniemen vieraskielisiä foneemeja sisältävistä nimistä ovat ruotsinkieliseen kalenteriin kuuluvia nimiä. Näistä ruotsinkielisessä nimipäiväkalenterissa eivät ole *Alida*, *Angelica*, *Annabell*, *Casimir*, *Casper*, *Christoffer*, *Cia*, *Edith*, *Elida*, *Gilbert*, *Leonardo*, *Luca*, *Lucas*, *Michael*, *Oscar*, *Walter*, *Werner*, *Victor*, *Victoria* ja *Wiljam*. Nämä nimet ovat pääasiassa englanninkielisissä kulttuureissa käytössä olevia nimiä.

Vieraskielisiä foneemeja sisältävät nimet Vuosaaressa:

<i>Abel</i>	<i>Adam</i>	<i>Adela</i>	<i>Adele</i>	<i>Adelina</i>
<i>Aicha</i>	<i>Aida</i>	<i>Alagie</i>	<i>Alex</i>	<i>Alexander</i>
<i>Alexandra</i>	<i>Alexandria</i>	<i>Alexis</i>	<i>Alicia</i>	<i>Andre</i>
<i>Angelika</i>	<i>Annabella</i>	<i>Axel</i>	<i>Bianca</i>	<i>Camila</i>
<i>Camilo</i>	<i>Carita</i>	<i>Carola</i>	<i>Casper</i>	<i>Cecilia</i>
<i>Charlotta</i>	<i>Chris</i>	<i>Christian</i>	<i>Clarissa</i>	<i>Cristina</i>
<i>Dani</i>	<i>Daniela</i>	<i>Daniella</i>	<i>Darius</i>	<i>David</i>
<i>Delia</i>	<i>Denis</i>	<i>Deniz</i>	<i>Diana</i>	<i>Dominic</i>
<i>Edith</i>	<i>Edla</i>	<i>Edvin</i>	<i>Ennica</i>	<i>Erica</i>
<i>Felicia</i>	<i>Felix</i>	<i>Gerda</i>	<i>Giselle</i>	<i>Gitta</i>
<i>Hulda</i>	<i>Isadora</i>	<i>Jada</i>	<i>Jadessa</i>	<i>Jenica</i>
<i>Jennica</i>	<i>Jessica</i>	<i>Jonathan</i>	<i>Josèfina</i>	<i>Koda</i>
<i>Kwame</i>	<i>Linnéa</i>	<i>Luca</i>	<i>Lucas</i>	<i>Lucia</i>
<i>Madeleine</i>	<i>Magdalena</i>	<i>Mandi</i>	<i>Marcus</i>	<i>Mathias</i>
<i>Matilde</i>	<i>Maxi</i>	<i>Maximilian</i>	<i>Melinda</i>	<i>Michael</i>
<i>Micke</i>	<i>Mico</i>	<i>Minda</i>	<i>Nicholas</i>	<i>Nici</i>
<i>Nico</i>	<i>Nicola</i>	<i>Nicolas</i>	<i>Nida</i>	<i>Odessa</i>
<i>Oscar</i>	<i>Patricia</i>	<i>Patrick</i>	<i>Ralph</i>	<i>Rebecca</i>
<i>Richard</i>	<i>Roza</i>	<i>Thomas</i>	<i>Tico</i>	<i>Tobias</i>
<i>Werner</i>	<i>Vexi</i>	<i>Victoria</i>	<i>Wilhelmina</i>	<i>William</i>
<i>Vincent</i>				

Näistä ruotsinkielisessä nimipäiväkalenterissa ovat *Adam*, *Adele*, *Alex*, *Alexander*, *Alexandra*, *Alexis*, *Alicia*, *Angelika*, *Axel*, *Bianca*, *Carita*, *Carola*, *Cecilia*, *Charlotta*, *Daniela*, *David*, *Diana*, *Edvin*, *Felicia*, *Felix*, *Gerda*, *Jessica*, *Lucia*, *Madeleine*, *Magdalena*, *Maximilian*, *Melinda*, *Nico*, *Patricia*, *Tobias*, *William* ja *Vincent*. Toisin kuin Munkkiniemessä, Vuosaaressa vierasperäisiä foneemeja tai konsonanttiyhtymiä sisältävät nimistä valtaosa ei siis ole ruotsinkielisiä, vaan muuta alkuperää, pääasiassa englanninkielisissä kulttuureissa käytössä olevia nimiä. Osa näistä nimistä saattaa olla monikulttuuristen ja maahanmuuttajaperheiden evankelisluterilaiseen kirkkoon kastamien lasten nimiä.

Munkkiniemessä vieraskielisiä foneemeja sisältävä nimi oli annettu 45 kertaa, mikä on koko aineistosta 4,3 prosenttia. Vuosaaressa tämäntyyppisiä nimiä oli annettu hieman useammin. Vieraskielisiä foneemeja sisältäviä nimiä oli Vuosaaressa annettu 201 kertaa, eli niitä oli 5,7 prosenttia kaikista annetuista nimistä.

5.6 Sitaattilainat

Etunimistä puhuttaessa sitaattilainoilla tarkoitetaan nimiä, jotka on kirjoitettu täysin vieraan kielen mukaisessa asussa, ja niitä käytetään myös jossakin muussa kuin suomen kielessä. Jotkin sitaattilainat sopivat sellaisenaan hyvin suomen kieleen, esimerkiksi tyttöjen nimien kestopopuläärit *Emma* ja *Laura*, jotka ovat samanasuisia myös englanninkielisessä nimistössä. (Kiviniemi 1993: 126; Könönen 2001: 128.)

Vieraskielisiksi sitaattilainoiksi olen tässä tutkimuksessa ryhmitellyt tiedettävästi vieraissa kielisissä samanasuisina käytössä olevat nimet, jotka eivät sisällä aiemmissa luvuissa kuvattuja foneettisia tai ortografisia vieraskielisyyksiä, sekä ne vieraskielisiä piirteitä sisältävät nimet, joita ei voitaisi suomalaistaa enempää ilman että siirryttäisiin täysin eri nimiin. Kuten edellisinkin, myös tämä ryhmä on melko häilyvä ja mahdollisesti myös osittain päällekkäinen edellisten ryhmien kanssa. Myös tästä ryhmästä olen rajannut pois suomenkieliseen nimipäiväkalenteriin kuuluvat nimet.

Aina ei voida tietää, mitä kautta nimenantaja on päätenyt valitsemaansa nimeen. Useat nimet ovat käytössä monissa eri kielissä ja saattavat samasta kirjoitusasustaan huolimatta olla täysin eri alkuperää. Sitaattilainaksi saatetaan myös tulkita nimiä, jotka nimenantajat ovat ”keksineet”, mutta eivät ole tienneet niiden olevan jo käytössä jossakin muussa kielessä. Nimeksi saatetaan keksiä myös äänteellisesti jotakin suomalaista nimeä muistuttava nimi, joka onkin käytössä myös jossakin vierassa kielessä. (Könönen 2001: 128–129.)

Sitaattilainanimiä Munkkiniemessä:

<i>Amelia</i>	<i>Charlie</i>	<i>Elle</i>	<i>Estella</i>	<i>Jane</i>
<i>Jeremi</i>	<i>Karla</i>	<i>Kevin</i>	<i>Kristo</i>	<i>Lara</i>
<i>Leona</i>	<i>Marius</i>	<i>Natasha</i>	<i>Rene</i>	<i>Romeo</i>
<i>Tara</i>	<i>Teo</i>			

Näistä nimistä vain Kevin esiintyy suomenruotsalaisessa nimipäiväkalenterissa. Nimi *Amelia* on samaa saksalaista alkuperää kuin nimet *Amelie* ja *Amalia*. Toisin kuin *Amalia*, *Amelia* on Suomessa melko harvinainen nimi, mutta yleistynyt 2000-luvulla. *Estella* puolestaan on muunnos tähteä tarkoittavasta nimestä *Stella*, joka otettiin käyttöön englantilaisella kielialueella 1860-luvulla sen esiinnyttyä Charles

Dickensin romaanissa. Nimen muita kirjoitusasuja ovat ranskankielinen *Estelle* ja espanjankielinen *Estrella*. *Charlie* on *Charlesin* lempinimi, joka puolestaan on englantilainen muunnelma saksalaisesta nimestä *Karl*. Englantilaisilla kielialueilla suosittu *Kevin* on sen sijaan irlantilaista alkuperää. (Saarikalle & Suomalainen 2007: 32, 98, 478, 608–609.)

Nimen *Elle* voidaan ajatella olevan ranskalaista alkuperää, sillä ranskankielisen persoonapronominin *elle* merkitys on naispuolinen *hän*. Toisaalta *Elle* voidaan ajatella *Elinan* tai *Eleonooran* lempinimeksi, mutta sen vakiintumattomuuden vuoksi olen päättänyt pitämään nimeä vieraskielisenä. (Saarikalle & Suomalainen 2007: 85.) Nimi *Jane* on englanninkielisissä maissa yleinen Johannan lempinimi. *Karla* puolestaan on *Karlin* sisarnimi ja yleinen Saksassa ja Skandinaviassa. Nimen rinnakkainen ja yhtä yleinen kirjoitusasu on *Carla*. *Lara* on alkujaan venäläinen lyhentymä nimistä Laura ja Larissa. *Tara* sen sijaan on irlantilaista alkuperää ja käytössä englanninkielisissä kulttuureissa. (Saarikalle & Suomalainen 2007: 159, 184, 204, 375.)

Tytönnimi *Leona* on kreikkalaista alkuperää olevan leijonaa tarkoittavaa *Leon* nimen variantti. *Natasha* sen sijaan on venäläistä alkuperää olevan *Natalyan* lempinimi. Nimeä käytetään paljon myös englanninkielisissä kulttuureissa. *Rene* annetaan Yhdysvalloissa usein nimeksi sekä pojille että tytöille ja Keski-Euroopassa sitä käytetään useimmiten pojannimenä. *Rene* pohjautuu latinalaiseen nimeen *Renatus*. *María* on espanjan, galegon ja islanninkielinen variantti suomessakin yleiselle nimelle *Maria*. (Behind the Name.)

Pojannimi *Jeremi* löytyy hieman yllättäen puolalaisesta nimipäiväkalenterista. Nimi *Kristo* on lyhenne *Kristofferista*, mutta sille löytyy myös aivan oma nimipäivänsä naapurimaastamme Virosta. *Marius* on suosittu pojannimi Ranskassa, Tanskassa, Norjassa ja Romaniassa. *Teo*-nimi puolestaan löytyy useidenkin maiden nimipäivien joukosta. Kreikkalaista alkuperää olevalla *Teolla* on nimipäivä ainakin Virossa, Italiassa ja Slovakiassa. *Romeo* sen sijaan on italialainen muoto latinan nimestä *Romaeus*. Vaikka nimi on hyvin tunnettu Shakespearen näytelmästä *Romeo ja Julia*, se ei ole mitenkään valtavan suosittu. Nimeä annetaan jonkin verran Etelä-Euroopassa ja englanninkielisissä kulttuureissa. (Name Day Calendar; Saarikalle & Suomalainen 2007: 711–712, 750.)

Sitaattilainanimiä Vuosaaressa:

<i>Alyssa</i>	<i>Amaia</i>	<i>Amelia</i>	<i>Amie</i>	<i>Anahita</i>
<i>Annie</i>	<i>Bradley</i>	<i>Brandon</i>	<i>Elle</i>	<i>Elton</i>
<i>Elvis</i>	<i>Esra</i>	<i>Fidel</i>	<i>Helene</i>	<i>Jamie</i>
<i>Jane</i>	<i>Jaroslav</i>	<i>Jean</i>	<i>Kevin</i>	<i>Lara</i>
<i>Layla</i>	<i>Leyla</i>	<i>Livia</i>	<i>Louisa</i>	<i>Luna</i>
<i>Marie</i>	<i>Mario</i>	<i>Matvei</i>	<i>Mimi</i>	<i>Minka</i>
<i>Mirelle</i>	<i>Mirko</i>	<i>Nemo</i>	<i>Neo</i>	<i>Nikita</i>
<i>Nino</i>	<i>Noella</i>	<i>Perla</i>	<i>Petrus</i>	<i>Romeo</i>
<i>Ronaldo</i>	<i>Sienna</i>	<i>Stanislav</i>	<i>Susan</i>	<i>Tara</i>
<i>Taro</i>	<i>Teo</i>	<i>Tianna</i>	<i>Tito</i>	<i>Toma</i>
<i>Viviana</i>	<i>Vladislav</i>	<i>Zelda</i>	<i>Zeynep</i>	<i>Ömer</i>

Näistä ruotsinkielisessä kalenterissa ovat *Livia*, *Luna* ja *Marie*. *Annie* on englantilaista alkuperää oleva hellittelymuoto nimestä *Anna* ja *Louisa* ranskalaisen *Louise*-nimen harvinainen rinnakkaismuoto. *Luna* puolestaan tulee latinankielisestä kuuta merkitsevästä sanasta. *Marie* on saksalais-ranskalainen muunnos suomessakin yleisestä nimestä *Maria*. *Mimi* sen sijaan on englanninkielinen hellittelymuoto nimestä *Mary* ja *Minka* puolalainen muunnos nimestä *Vilhelmina*. *Mirelle* on italialainen muunnos latinankielisestä nimestä *Mireille*, jonka muunnos *Mirella* on Suomessa hieman yleisemmin käytössä. *Susan* on monessa maassa tunnettu lyhenne nimestä *Susanna(h)*. *Viviana* sen sijaan on latinalainen nimi, joka pohjautuu latinankieliseen nimeen *Vivianus*. Pojannimi *Petrus* on latinaistettu asu kreikkalaisesta nimestä *Petros*. Nimi on ollut yleinen Euroopassa jo pitkään ja sitä käytetään nykyään eniten Saksassa ja Hollannissa. (Saarikalle & Suomalainen 2007: 42, 222–223, 225, 244, 269, 272, 274, 367, 417, 692.)

Ranskaksi ystävää tai rakasta tarkoittava *Amie* on käytössä nimenä englanninkielisissä kulttuureissa. Nimi on yleisemmän *Amy*-nimen variantti. Myös *Alyssa* on suosittu nimi englanninkielisillä alueilla ja Etelä-Euroopassa. Nimi *Anahita* pohjautuu persialaiseen mytologiaan, jossa se esiintyy veden ja hedelmällisyyden jumalattaren nimenä. *Esra* on Turkissa melko yleinen naisennimi. *Helene* on nimen *Helen* vanha kreikkalainen muoto, johon pohjautuu myös suomessa yleinen nimi *Helena*. *Layla* ja *Leyla* ovat molemmat myös suomessa melko yleisen *Leila*-nimen variantteja. Nimen alkuperä on arabiassa, jossa *layla* tarkoittaa yötä. Molempia nimiä käytetään paljon englanninkielisissä kulttuureissa, joskin *Layla* on kahdesta variantista yleisempi. *Livia* on variantti joko roomalaisesta *Liviuksesta* tai lyhennelmä

englanninkielisissä kulttuureissa tavallisesta *Oliviasta*. Nimeä *Nikita* on annettu sekä pojille että tytöille. Pojannimi *Nikita* on venäläinen variantti nimestä *Niketas*. Venäjän lisäksi *Nikita* käytetään pojannimenä myös Ukrainassa ja Valkovenäjällä. Tytönnimenä *Nikita* on käytetty Intiassa, jossa nimi pohjautuu samaan sanskriittilaiseen nimeen *Niketas*. *Nikita* on yleinen nimi myös muissa englanninkielisissä kulttuureissa. Nimellä *Zelda* on kaksi alkuperää. Nimi on käytössä juutalaisten puhumassa jiddiissä, mutta toisaalta pohjautuu myös englantilaista alkuperää olevaan nimeen *Griselda*. (Behind the Name.)

Ranskalaisen *Noellan* taustalla on pojannimi *Noël*, joka tarkoittaa ranskaksi joulua. Myös Suomessa nimestä on käytössä variantti *Noel*. Helmeä tarkoittava tytönnimi *Perla* on espanjalaista ja italialaista alkuperää, mutta nimestä on monia eri variantteja eri kielissä, esimerkiksi englanninkielinen *Pearl*. Tytönnimi *Sienna* puolestaan tarkoittaa englanniksi oranssinpunaista. Nimi on melko yleinen englanninkielisissä kulttuureissa. *Tianna* on englanninkielisillä alueilla yleisen *Tianan* variantti, joka pohjautuu nimiin *Tatiana* tai *Christiana*. Pojannimet *Bradley* ja *Brandon* ovat alkuperältään samankaltaisia. Molemmat pohjautuvat muinaisenglantilaisiin sukunimiin, ja ovat nykyään suosittuja etunimiä englanninkielisissä kulttuureissa. (Behind the Name.)

Jamie on alkuperältään skotlantilainen lempinimi *Jamesille*. *Jamie*-nimeä käytetään paljon englanninkielisissä kulttuureissa, ja 1900-luvun loppupuolelta sitä on melko usein annettu nimeksi myös tytöille. Pojannimi *Mario* on italiassa ja espanjassa käytössä oleva muoto roomalaisesta nimestä *Marius*. *Matvein* alkuperä puolestaan on venäläinen. *Nemo* tarkoittaa latinaksi ei kukaan. Nimen on tehnyt tunnetuksi Jules Verne, joka nimesi romaanissan Nautiluksen kapteenin *Nemoksi*. Nimelle *Neo* löytyy usempikin alkuperä. *Neo* tarkoittaa tswanan kielellä lahjaa, ja nimi on käytössä eteläisessä Afrikassa. Toisaalta *Neo* on myös käytössä englanninkielisissä kulttuureissa, Ranskassa ja Ruotsissa, joihin se pohjautuu kreikasta. Pojannimi *Taro* puolestaan on alkuperältään japanilainen nimen *Tarou* variantti. *Tarou* tarkoittaa japaniksi suurikokoista poikaa. *Tito* on italialainen, espanjalainen ja portugalilainen variantti antiikin roomalaisesta nimestä *Titus*. Yhdysvalloissa käytössä olevan nimen *Fidel* taustalla on latinalainen nimi *Fidelis*. *Ronaldo* puolestaan on portugalilainen versio nimestä *Ronald*. (Behind the Name.)

Nimen *Elvis* alkuperästä on useita tulkintoja, mutta nimen on tehnyt tunnetuksi amerikkalainen laulaja Elvis Presley. Nimi ei nimekkäästä esikuvastaan huolimatta, tai juuri siitä johtuen, ole millään kielialueella erityisen suosittu. Myös *Elton* yhdistyy varmasti monen mielessä kuuluisaan laulajaan, Elton Johniin. *Elton* pohjautuu muinaisenglantilaiseen sukunimeen ja on suosittu etunimi Yhdysvalloissa ja Ruotsissa. Pojannimi *Mirko* on muunnos slaavilaisesta *Miroslavista* ja *Nino* italialainen lyhennelmä nimistä *Antonino* ja *Giannino*. *Toma* on lempinimi ruotsinkieliselle nimelle *Tomas*, joka pohjautuu aramealaiseen kaksosta merkitsevään nimen *Thoma*. *Jean* puolestaan on Johanneksen ranskalainen lyhentymä. Nimi on englanninkielisissä kulttuureissa käytössä lähinnä naisennimenä. (Behind the Name; Saarikalle & Suomalainen 2007: 500–501, 567–568, 653, 664, 758.)

Jaroslav, *Stanislav* ja *Vladislav* ovat slaavilaisia nimiä, jotka ovat suosittuja Venäjällä ja Itä-Euroopassa. Nämä saattavat olla suomalais-venäläisten perheiden antamia nimiä. *Zeynep* ja *Ömer* sen sijaan ovat hyvin suosittuja turkkilaisia nimiä, jotka todennäköisesti on annettu suomalais-turkkilaisten perheiden lapsille. (Behind the Name.)

Sitaattilainoiksi määrittelemiäni nimiä oli annettu Munkkiniemessä 20 kertaa, mikä on 1,9 prosenttia kaikista nimistä. Vuosaaressa sitaattilainoja esiintyi suhteessa vain hivenen enemmän. Vuosaaressa sitaattilainoiksi luokittelemiani nimiä oli annettu 73 kertaa, mikä on 2,1 prosenttia aineiston nimistä.

Kaikkiaan vieraskielisiksi määrittelemiäni nimiä oli Munkkiniemessä annettu 145 kertaa, mikä on 13,9 prosenttia kaikista nimistä. Vuosaaressa vieraskielinen nimi annettiin 523 kertaa, eli niitä on 14,8 prosenttia kaikista alueella annetuista nimistä. Vieraskielisten nimien kokonaismäärässä ei siis näytä alueiden välillä olevan suurta eroa. Mielenkiintoisempaa onkin se, millä eri tavoilla vieraskielisyys kahdella eri alueella annetuissa nimissä näkyy.

6 Päätäntö

Tämän tutkimuksen tavoite on ollut selvittää, millä tavoin ja missä määrin Helsingin Munkkiniemessä ja Vuosaaressa annetut lasten ensinimet poikkeavat toisistaan, mitkä nimet ovat alueilla suosittuja ja annetaanko jommallakummalla alueella

enemmän harvinaisia nimiä. Tarkoituksena on ollut myös pohtia, voidaanko mahdollisia eroja kahdella eri alueella annettujen nimien välillä selittää alueiden erilaisella sosioekonomisella väestörakenteella.

Vuosaassa ja Munkkiniemessä annetaan jossain määrin erilaisia nimiä, mutta erot eivät ole merkittäviä. Suurin ero näyttäisi olevan siinä, missä määrin alueilla suositaan harvinaisia nimiä. Erittäin harvinaisia nimiä, joita Suomessa on alle 5 henkilöllä, ei aineistoissa ole tietosuojalain vuoksi. Harvinaiseksi määrittelemiä nimiä, joita on annettu Suomessa vähintään 5 mutta enintään 100 kertaa, on Vuosaassa annettu moninkertaisesti Munkkiniemeen verrattuna. Vuosaaren alueella siis näytetään suosittavan enemmän yksilöllisiä nimivalintoja. Toisaalta myös Munkkiniemen aineistossa eri nimiä oli kaikista annetuista nimistä lähes puolet, joten näyttäisi siltä, että myös Munkkiniemessä haluttiin usein valita lapselle nimi, joka on omalla alueella harvinainen. Harvinaisen tai uniikin nimen valinnan taustalla saattaa olla pyrkimys erottautua ympäröivistä sosiaalisista ryhmistä ja korostaa omaa ja lapsen yksilöllistä identiteettiä.

Vieraskielinen nimi annettiin Munkkiniemessä ja Vuosaassa lähes yhtä usein. Kaikkiaan vieraskieliseksi katsomiani nimiä on Munkkiniemen aineistossa 13,9 prosenttia ja Vuosaassa 14,8 prosenttia. Selkeämpiä eroja on nähtävissä siinä, millä tapaa nimet edustavat vieraskielisyyden eri muotoja. Nimien vieraskielinen lyhytvokaalinen kirjoitustapa on Munkkiniemessä yleisempää kuin Vuosaassa. Sitaattilainoiksi määrittelemiä nimiä, niin sanottua *wille*-tyyppiä sekä konsonantti- ja y-loppuisia vieraskielisiä nimiä annettiin molemmilla alueilla lähes saman verran. Muut vieraskielisiä foneemeja sisältävät nimet sen sijaan ovat jonkin verran suositumpia Vuosaassa kuin Munkkiniemessä.

Monia nimiä oli vaikea määritellä yksiselitteisesti vieraskielisiksi tai suomenkielisiksi, ja monet nimistä sopivat ominaisuuksiensa puolesta useampaankin vieraskielisten nimien ryhmään, joten luokitteluni tuskin on aivan aukoton. Olen kuitenkin pyrkinyt olemaan jaottelussa mahdollisimman johdonmukainen, jotta erot alueiden välillä olisivat vertailukelpoisia. Mikäli etunimien vieraskielisyyden tutkimista haluaisi jatkaa, täytyisi vieraskielisen nimen määrittelyä ja nimien jaottelua todennäköisesti kehittää hieman tarkemmaksi.

Munkkiniemen suosituimpien nimien joukossa on hieman Vuosaarta useammin perinteisiä nimiä, eli nimiä, jotka ovat olleet käytössä jo 1800-luvulta lähtien. Tällaisia perinteisiä nimiä ovat Munkkiniemen suosituimpien nimien joukossa

muun muassa *Matias, Elias, Lauri, Emma, Iida* ja *Anna*. Vuosaassa on varsinkin poikien niminä suosittu Munkkiniemeä useammin moderneja nimiä, jotka ovat yleistyneet vasta 1900-luvun loppupuolella tai vuosituhannen vaihteessa. Tällaisia ovat esimerkiksi alueella suositut pojannimet *Jesse, Joona* ja *Niko*. Vuosaaren suosituimmista tytönnimistä suurin osa on perinteisiä nimiä kuten Munkkiniemessäkin, mutta mukaan ovat mahtuneet myös modernimmat tytönnimet *Nea* ja *Pinja*.

Munkkiniemessä varsinkin tyttöjen niminä suosittuja olivat kansainväliset nimet, eli nimet, jotka ovat samanasuisina käytössä myös useissa muissa maissa. Poikien nimissä tällaista ei ollut yhtä selkeästi havaittavissa. Vuosaaren suosituimmista nimissä ei näkynyt samanlaista kansainvälisyyttä, ja suosituimpien nimien joukkoon mahtui myös täysin omakielisiä nimiä.

Munkkiniemessä suosittuja olivat siis perinteisemmät ja kansainvälisemmät ensinimet, ja vieraskielisyys ilmeni Munkkiniemessä Vuosaarta useammin lyhytvokaalisena kirjoitusasuna. Vuosaassa suosittuja olivat Munkkiniemeä hieman modernimmat nimet. Vieraskielisyys ilmeni Vuosaassa annetuissa nimissä Munkkiniemeä useammin vieraskielisten foneemien käytönä.

On syytä pohtia, onko edellä mainittujen erojen taustalla juuri alueiden erilainen sosioekonominen rakenne vai jotkin muut tekijät. Muita nimenantoon vaikuttavia seikkoja voi olla esimerkiksi alueiden erilainen kieliympäristö. Munkkiniemessä asuu huomattavan paljon ruotsinkielistä väestöä, ja Vuosaassa puolestaan on suurempi maahanmuuttajaväestö ja tätä kautta myös Munkkiniemeä monipuolisempi kansainvälinen kieliympäristö. Kuten luvussa 3.5 kerroin, nimenantoon otetaan tietoisesti ja tiedostamatta malleja erilaisista sosiaalisista ryhmistä, joihin ihminen kuuluu tai ainakin haluaisi kuulua. Oman asuinalueen sisällä ihmiset kuuluvat moniin erilaisiin sosiaalisiin ryhmiin ja altistuvat näissä käytössä oleville nimille. Tämä voisi selittää sitä, miksi juuri ruotsin kielen mallin mukaiset lyhytvokaaliset nimet ovat Munkkiniemessä suosittuja, ja Vuosaassa puolestaan suositaan vieraskielisiä foneemeja sisältäviä nimiä. Uskon että jonkin verran vaikutusta nimenvalkintaan on myös sillä, minkä ikäisiä nimenantajat ovat. Aldrinin (2011) tutkimuksessa lapsen äidin ikä ja koulutus olivat merkittävimpiä nimenvalkintaan vaikuttaneita seikkoja. Sitä, minkä ikäisiä Munkkiniemen tai Vuosaaren nimenantajat olivat, ei kuitenkaan voida tietää. Munkkiniemessä kuitenkin asuu keskimäärin Vuosaarta korkeammin koulutettua väestöä.

Se, että aineistonani on vain suomenkieliseen evankelisluterilaiseen seurakuntaan kastettujen lasten nimet, on varmasti vaikuttanut tutkimukseni tuloksiin. Vain evankelisluterilaiseen kirkkoon kuuluvan väestön nimivalintojen tutkiminen ei nykypäivänä anna aiheesta kovin kattavaa kuvaa, koska Helsingissä seurakuntiin kastetaan enää noin puolet lapsista. Mikäli käytössäni olisivat olleet kaikki Munkkiniemessä ja Vuosaarella 2000-luvulla annetut lasten ensinimet, tulokset olisivat todennäköisesti olleet hieman erilaiset. Aineistoissa olisi ainakin näkynyt huomattavasti enemmän maahanmuuttajaperheiden antamia nimiä, ja vieraskielisiä nimiä olisi todennäköisesti ollut enemmän. Saattaa olla, että myös harvinaisten nimien määrä olisi kasvanut. Suosituimpien nimien aineistoja olisi ollut myös helpompi verrata Helsingin ja Suomen laajuisiin tilastoihin, joissa ovat mukana kaikkien lasten nimet riippumatta siitä, kuuluvatko he seurakuntaan vai eivät. Tutkimuksen tuloksia tarkastellessa voidaan myös pohtia, edustaako evankelisluterilaiseen kirkkoon kuulumaton väestö suhteessa samoja sosiaaliluokkia kuin kirkkoon kuuluva väestö.

Nimeämisen sosiaalisten ja alueellisten erojen tutkimista olisi hyvin antoisaa jatkaa kyselytutkimuksilla tai haastatteluilla, jolloin aiheeseen pystyisi pureutumaan syvemmin. Tutkimukseen voisi valita erilaisten sosiaalisten ryhmien edustajia eri alueilta kertomaan nimivalinnoistaan ja niiden taustalla vaikuttavista motiiveista. Tutkittavia taustamuuttujia voisivat olla esimerkiksi nimenantajan sukupuoli, koulutus- ja tulotaso, ammatti, ikä ja äidinkieli. Hyvin kiinnostavaa olisi tutkia myös median ja julkisuuden henkilöiden vaikutusta erilaisten sosiaalisten ryhmien nimivalintoihin. Mediavaikutusten tutkimisen haasteena voisi tietysti olla, että kokemukseni mukaan nykypäivänä kaikki tuntuvat seuraavan hyvin paljon samoja medioita, joten eroja erilaisten sosiaalisten ryhmien välillä ei välttämättä synny, tai mahdollisia eroja ei voida selittää ryhmien erilaisilla mediavalinnoilla.

Aineistoni perusteella näyttäisi siltä, että nimenanto on nykypäivänä aiempaa yksilöllisempää. Kummankaan alueen suosituimmat nimet eivät todellisuudessa olleet mitenkään hirveän yleisiä, niitä oli kaikista annetuista nimistä vain prosentti tai pari. Olisin odottanut löytäväni kahden hyvin erilaisen alueen väliltä suurempia eroja ja ryhmän sisältä voimakkaampia yhteisiä nimeämisen malleja. Vaikuttaisikin siltä, että ryhmillä ei ehkä enää olekaan niin suurta vaikutusta nimenantoon kuin

ennen, vaan nimivalinnoissa pyritään ehkä tietoisestikin erottautumaan omasta sosiaalisesta ryhmästä ja korostamaan omaa ja lapsen yksilöllisyyttä ja ainutlaatuisuutta.

Lähteet

AINIALA, TERHI – MINNA SAARELMA – PAULA SJÖBLOM 2008: *Nimis-töntutkimuksen perusteet*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

ALDRIN, EMILIA 2011: *Namnval som social handling. Val av förnamn och samtal om förnamn bland föräldrar i Göteborg 2007–2009*. Namn och samhälle 24. Uppsala: Uppsala universitet.

Behind the Name. <http://www.behindthename.com/>. Luettu 12.5.2016

HAGSTRÖM, CHARLOTTE 2006: *Man är vad man heter: namn och identitet*. Stockholm: Carlsson.

HEINONEN, JAANA 2008: ”Nimi kertoo kaiken”:

Keskisuomalaisten henkilönnimiin liittyvät stereotypiat. Pro gradu -työ. Joensuun yliopisto, suomen kieli.

Helsingin seudun aluesarjat. Helsingin kaupungin tietokeskus. <http://www.aluesarjat.fi/>. Luettu 20.8.2016.

Helsinki alueittain 2014. Helsingin kaupungin tietokeskus.

http://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/15_02_23_Hki_alueittain2014_verkko.pdf. Luettu 11.9.2016.

Helsinki alueittain 2015. Helsingin kaupungin tietokeskus.

http://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/16_05_27_Helsinki_alueittain_2015_Tikkanen.pdf. Luettu 11.9.2016.

HS: Poikien hittinimet 2000–2013. <http://www.hs.fi/sunnuntai/a1425011857787>. Luettu 23.5.2016.

HS: Tyttöjen hittinimet 2000–2013. <http://www.hs.fi/sunnuntai/a1425011878121>. Luettu 23.5.2016.

KIVINIEMI, EERO 1982: *Rakkaan lapsen monet nimet. Suomalaisten etunimet ja nimervalinta*. Espoo: Weilin+Göös.

KIVINIEMI, EERO 1993: *Iita Linta Maria, Etunimiopas vuosituhanen vaihteseen*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

KIVINIEMI, EERO 2006: *Suomalaisten etunimet*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 1103. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

KÖNÖNEN, SILJA 2001: Vieraskieliset etunimet. Teoksessa Johanna Komppa, Kaija Mallat, Toni Suutari (toim.) *Nimien vuoksi*. Kielen opissa 5 s.106–130. Helsingin yliopiston suomen kielen laitos.

LIEBERSON, S. – E. O. BELL 1992: Children's First Names: An Empirical Study of Social Taste. – *The American Journal of Sociology* s. 511–554.

LÄMSÄ, HEIDI 2014: Helsingissä vain 50 prosenttia lapsista kastettiin kirkon jäseniksi viime vuonna. <http://www.hs.fi/kaupunki/a1407034290689>. Luettu 20.8.2016.

MASANTI, ANNA 2010: Oman nimen kuuleminen on kuin halaus: nuorten naisten nimi-identiteetin ja nimimielteiden tarkastelua. Pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, suomen kieli.

MATTFOLK, LEILA 2015: Förnamn med dolda budskap. – *Yliopiston nimipäiväalmanakka 2015* s. 67–75. Helsinki: Helsingin yliopisto.

Munkkiniemen seurakunta. Helsingin seurakuntayhtymä. <https://www.helsingin-seurakunnat.fi/seurakunnat/munkkiniemi/toiminta.html>. Luettu 20.8.2016.

Name Day Calendar. <http://www.namedaycalendar.com/>. Luettu 5.2.2016.

Nimilaki. 9.8.1985/694n. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1985/19850694>. Luettu 25.7.2015.

Nimipalvelu. Väestörekisterikeskuksen nimipalvelu. <http://verkkopalvelu.vrk.fi/Nimipalvelu/default.asp?L=1>. 4. Luettu 4.2.2016.

Nimipäivähaku. Yliopiston almanakkatoimisto/ Helsingin yliopiston Kalenteripalvelut Oy. <https://almanakka.helsinki.fi/fi/nimipaivat/nimipaivahaku.html>. Luettu 28.8.2016.

Nimipäiväkalenteri. Yliopiston almanakkatoimisto/Helsingin yliopiston Kalenteripalvelut Oy. <https://almanakka.helsinki.fi/fi/julkaisut/42-ajankohtaista/nimipaivatiedote/110-uusia-nimia-vuoden-2015-kalenteriin.html>. Luettu 3.9.2016.

NURMINEN, MINNA 2014: Lasten etunimet ja nimenvaalintaperusteet Suomessa asuvissa monikielisissä perheissä. Pro gradu -työ. Turun yliopisto, suomen kieli.

PAJARI, KATRIINA 2015: Helsinkiläiset antavat lapsilleen eri nimiä kuin muut suomalaiset. <http://www.hs.fi/sunnuntai/a1425011974312>. Luettu 16.10.2015.

PERTTULA, HELI 2013: Etunimen sukupuoli. Eron tekeminen naisten ja miesten nimien välille. Pro gradu -työ. Helsingin yliopisto, suomen kieli.

PIRKOLA, SAARA 2012: Etunimien herättämät mielikuvat. Pro gradu -työ. Jyväskylän yliopisto, suomen kieli.

ROOS, HELI 2009: Pieni ja pippurinen, kierokin ehkä – Etunimistä syntyvät mielikuvat. Pro gradu -työ. Tampereen yliopisto, suomen kieli.

SAARELMA-PAUKKALA, MINNA 2012: Nimenannon yksilöllistyminen ja nimipäiväperinne. – *Yliopiston nimipäiväalmanakka 2013* s. 58–65. Helsinki: Helsingin yliopisto.

SAARIKALLE, ANNE – JOHANNA SUOMALAINEN 2007: *Suomalaisten etunimet Aadasta Yrjööän*. Helsinki: Gummerus.

SARTJÄRVI, MAIJA 2013: Kahden etunimityypin yleistyminen ja suosionvaihtelu. – *Virittäjä* 117 s. 44–69.

SEGERBORG, ERIK – MIKAEL SÖDERSTRÖM 2010: The Y-name Syndrome: Prisons and Prejudice. Master's Thesis. Stockholm School of Economics, Department of Economics.

Seurakuntien jäsentiedot 2014. Helsingin Seurakuntayhtymä. https://www.helsinginseurakunnat.fi/material/attachments/keskusrekisteri/vuositolastot/55MAP-faPn/Vuositolasto_2014.pdf. Luettu 10.9.2016.

Tilastokeskus. http://www.tilastokeskus.fi/meta/kas/sosioekon_asema.html. Luettu 31.8.2015.

VIRKKULA, JOHANNA 2014: *First name choices in Zagreb and Sofia*. Slavica Helsingiensia 44. Helsinki: University of Helsinki.

VISK. Ison suomen kieliopin verkkoversio. Kotimaisten kielten tutkimuskeskus. <http://scripta.kotus.fi/visk/etusivu.php>. Luettu 3.9.2016.

VUOLTEENAHÖ, JANI – TERHI AINIALA – ELINA WIHURI 2007: Asuntosäästäjien Tapiolasta Helsingin East Endiksi: kaava- ja taloyhtiönimistö Vuosaaren kasvun vuosikymmeninä. – *Yhdyskuntasuunnittelu* 45:4 s.7–29.

Vuosaaren seurakunta. <https://www.helsinginseurakunnat.fi/seurakunnat.html>. Luettu 20.8.2016.

Wikipedia Alvar Aalto. https://fi.wikipedia.org/wiki/Alvar_Aalto. Luettu 10.9.2016.

Wikipedia Kuusisaari. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Kuusisaari>. Luettu 11.9.2016.

Wikipedia Munkkiniemi. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Munkkiniemi>. Luettu 10.9.2016.

Wikipedia Vuosaari. <https://fi.wikipedia.org/wiki/Vuosaari>. Luettu 10.9.2016.